2026/562

30.3.2026

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) 2026/562,

16. märts 2026,

millega tunnistatakse teatavat liiki abi raudtee- ja siseveetranspordi ning mitmeliigilise transpordi sektoris Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 93, 107 ja 108 kohaldamisel siseturuga kokkusobivaks

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 19. detsembri 2022. aasta määrust (EL) 2022/2586, mis käsitleb Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 93, 107 ja 108 kohaldamist raudtee- ja siseveetranspordi ning mitmeliigilise transpordi sektorile antava riigiabi teatavate liikide suhtes, ([1]) eriti selle artiklit 1,

olles vastavalt määruse (EL) 2022/2586 artiklile 4 avaldanud käesoleva määruse eelnõu,

olles konsulteerinud riigiabi nõuandekomiteega

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „alusleping“) artikli 107 lõike 1 kriteeriumidele vastav riiklik rahastamine on riigiabi ja aluslepingu artikli 108 lõike 3 alusel tuleb sellest komisjonile teatada. Samas võib nõukogu vastavalt aluslepingu artiklile 109 määrata kindlaks abi liigid, mis on teavitamiskohustusest vabastatud. Vastavalt aluslepingu artikli 108 lõikele 4 võib komisjon võtta vastu määrusi, mis on seotud nende riigiabi liikidega.

(2) Määrusega (EL) 2022/2586 on komisjonile antud õigus teatada, et aluslepingu artiklis 93 osutatud abi transpordi koordineerimiseks võib teatavatel tingimustel teavitamiskohustusest vabastada.

(3) Maismaatranspordile antav abi loetakse aluslepinguga kooskõlas olevaks, kui see vastab transpordi koordineerimise vajadusele või kujutab endast avalike teenuste hulka kuuluvate teatud kohustuste täitmise kulude hüvitamist, nagu on ette nähtud aluslepingu artiklis 93.

(4) Selleks et saavutada liidu kliimaneutraalsuse eesmärgid, mis on esitatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/1119, ([2]) on ELi transpordis vaja fundamentaalset rohe- ja digipööret. Komisjoni 2020. aasta säästva ja aruka liikuvuse strateegia ([3]) raames kutsus liit liikmesriike üles võtma meetmeid, mis suurendaksid kõigi transpordiliikide säästvust, ja edendama üleminekut säästvamatele transpordiliikidele.

(5) Aluslepingu artiklis 11 rõhutatakse, et liit on kohustunud seisma keskkonnakaitse ja kestliku arengu eest, toonitades vajadust integreerida keskkonnanõuded liidu poliitika ja tegevuse määratlemisse ja rakendamisse.

([1]) ELT L 338, 30.12.2022, lk 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2586/oj.

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj).

([3]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Säästva ja aruka liikuvuse strateegia – Euroopa transpordivaldkonna edasise arengu suunad“ (COM(2020) 789 final).

(6) Tuginedes komisjoni kogemustele aluslepingu artikli 93 kohaldamisel, leitakse teatavate transpordi koordineerimise vajadustele vastavate riigiabi liikide puhul, et need ei too konkurentsis ega liikmesriikidevahelises kaubanduses kaasa olulisi moonutusi, kui need vastavad teatavatele selgetele kokkusobivuse kriteeriumidele, mis on kindlaks määratud ulatusliku otsustuspraktika alusel.

(7) Käesolevat määrust kohaldatakse kestliku maismaatranspordi sektorites riigi poolt antava tegevus- ja investeerimisabi suhtes.

(8) Kõigile käesoleva määruse üldtingimustele ja asjaomaste abiliikide eritingimustele vastav abi tuleks vabastada aluslepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud teavitamiskohustusest.

(9) Aluslepingu artikli 108 lõikega 3 kehtestatud teavitamiskohustust kohaldatakse jätkuvalt aluslepingu artikli 107 lõikele 1 vastava sellise riigiabi suhtes, mis ei kuulu käesoleva määruse kohaldamisalasse. Käesolev määrus ei piira liikmesriikide võimalust teatada abist, mille eesmärgid vastavad käesoleva määrusega hõlmatud eesmärkidele.

(10) Käesolevat määrust tuleks kohaldada ainult sellise abi suhtes, mida antakse transpordi koordineerimise vajaduste rahuldamiseks. Seevastu avalike teenuste hulka kuuluvate teatud kohustuste täitmise kulude katmiseks antav abi peaks jätkuvalt olema reguleeritud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1370/2007 ([4]) või juhul kui see ei vasta nimetatud määruses esitatud tingimustele, tuleks sellest komisjonile teatada. Transporditeenuseid osutavad ettevõtjad, kes on saanud avaliku teenindamise lepingu, peaksid olema käesoleva määrus alusel antava abi kõlblikud, ennekõike juhul kui on täidetud käesoleva määruse artikli 8 nõuded ja välditakse ülemäärast hüvitamist.

(11) Käesolev määrus peaks võimaldama suuremat lihtsustamist, nagu komisjon on eesmärgiks seadnud, ([5]) ja parandama läbipaistvust; lisaks peaks see tagama riigiabi nõuete järgimise tulemusliku hindamise ja kontrolli liikmesriikide ja liidu tasandil, samas aga säilitama komisjoni ja liikmesriikide pädevuse. See on kooskõlas komisjoni teatisega ELi riigiabi ajakohastamise kohta ([6]) ja komisjoni poolt 2020. aastal korraldatud toimivuskontrolli ([7]) tulemustega, milles tuuakse esile vajadus vähendada halduskoormust ja tagada avaliku sektori kulutuste tõhusus.

(12) Käesoleva määruse kohaldamise üldtingimused on esitatud ühiste põhimõtete alusel, millega tagatakse, et abi i) täidab transpordi koordineerimise eesmärki, ii) omab selget ergutavat mõju, iii) on vajalik, asjakohane ja proportsionaalne; iv) antakse täiesti läbipaistvalt ning selle puhul rakendatakse kontrollimehhanismi ja regulaarset hindamist; v) ei mõjuta konkurentsi ega kaubandust määral, mis kahjustaks ELi üldisi huve.

(13) Tagamaks, et abi on vajalik ja toimib stiimulina tegevuse või projekti edasiarendamiseks, ei tohiks käesolevat määrust kohaldada sellisele tegevusele või sellistele projektidele antava abi suhtes, millega abisaaja tegeleks isegi juhul, kui abi ei antaks. Abi tuleks käesoleva määruse alusel teavitamiskohustusest vabastada ainult juhul, kui abi saavat projekti või tegevust on alustatud pärast seda, kui abisaaja on esitanud kirjaliku abitaotluse. Maa ostmist ja eeltöid, näiteks lubade taotlemist ja teostatavusuuringuid, ei käsitata abi saava projekti juures tööde alustamisena.

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1370/2007, mis käsitleb avaliku reisijateveoteenuse osutamist raudteel ja maanteel ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 1191/69 ja (EMÜ) nr 1107/70 (ELT L 315, 3.12.2007, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2007/1370/oj).

([5]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Lihtsam ja kiirem Euroopa: teatis rakendamise ja lihtsustamise kohta“ (COM(2025) 47 final).

([6]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „ELi riigiabi ajakohastamine” (COM(2012) 209 final).

([7]) Komisjoni talituste 30. oktoobri 2020. aasta töödokument 2012. aasta riigiabi ajakohastamise paketi, raudtee-ettevõtjatele antava riigiabi suuniste ning lühiajalise ekspordikrediidikindlustuse toimivuskontrolli kohta (SWD(2020) 257 final).

(14) Käesoleva määrusega hõlmatud sihtotstarbelise investeeringuteks ettenähtud üksikabi puhul, mida antakse suurettevõtjale, peaks liikmesriik veenduma, et lisaks väikestest ja keskmise suurusega ettevõtjatest (edaspidi „VKEd“) abisaajate kohta kehtivate ergutava mõjuga seotud tingimuste täitmisele saab abisaaja oma sisedokumentidega tõendada, et ta on hinnanud abi saava investeeringu elujõulisust koos abiga ja ilma abita. Sellisel juhul peaks liikmesriik kontrollima, kas need dokumendid kinnitavad, et abi tulemusena suureneb olulisel määral abiga toetatava investeeringu ulatus või abisaaja poolt sellele investeeringule kulutatav kogusumma või kiireneb olulisel määral investeeringu lõpuleviimine.

(15) Automaatselt maksusoodustuste vormis antava abi kavade suhtes tuleks kohaldada ergutava mõjuga seotud eritingimust, kuna sellise abikava alusel antakse abi automaatselt. See eritingimus tähendab, et kõnealuste abikavadega tuleks toetada üksnes selliseid projekte või sellist tegevust, mille puhul töid alustatakse pärast nende kavade jõustumist. Samas ei tohiks selle tingimuse täitmist nõuda abikavade järglaskavade puhul, kui tegevus on juba hõlmatud eelnevate maksusoodustuse vormis abi kavadega. Abikavade järglaskavade ergutavat mõju hinnates tuleb arvesse võtta, et määrava tähtsusega on see, millal maksumeede algses kavas esimest korda kehtestati.

(16) Tegevusabi, mille eesmärk on vähendada transpordi väliskulusid, mis vastavad käesoleva määruse tingimustele, tuleks pidada ergutava mõjuga abiks, kui abi jõuab kasutajateni, suurendades kestlike transporditeenuste ja ühelt transpordiliigilt teisele ülemineku nõudlust. Teabe avalikkuse tagamise eesmärk on suurendada teadlikkust olemasolevatest meetmetest, mis võimaldavad vähendada vahet kestliku maismaatranspordi liikide ja maanteetranspordi või muude konkureerivate saastavamate transpordiliikide konkurentsivõime vahel. Seega leitakse, et kui teave tehakse avalikuks, on tagatud abi kajastumine kasutajatelt küsitavas hinnas.

(17) Läbipaistvuse, võrdse kohtlemise ja tõhusa järelevalve tagamiseks tuleks käesolevat määrust kohaldada üksnes sellise abi suhtes, mille puhul saab brutotoetusekvivalendi ilma riskihindamist tegemata eelnevalt täpselt välja arvutada (edaspidi „läbipaistev abi“). Käesolevas määruses tuleks määratleda tingimused, mille alusel saab teatavaid abimeetmeid, nagu laene, tagatisi, maksumeetmeid ja eelkõige tagasimakstavaid ettemakseid pidada läbipaistvaks. Garantiide vormis antavat abi tuleks käsitada läbipaistvana juhul, kui brutotoetusekvivalendi arvutamisel on aluseks võetud vastavat liiki ettevõtja jaoks ette nähtud *safe-harbour* preemiad. Seda tuleks pidada läbipaistvaks ka juhul, kui komisjonile on enne meetme rakendamist teatavaks tehtud riigigarantii puhul abi osakaalu arvutamiseks kasutatav meetod ja komisjon on selle heaks kiitnud vastavalt komisjoni teatisele asutamislepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta garantiidena antava riigiabi suhtes ([8]). Käesoleva määruse kohaldamisel ei tuleks läbipaistvaks abiks lugeda abi, mille puhul abi brutotoetusekvivalendi eelnev täpne väljaarvutamine eeldab keerukat majanduslikku hinnangut (näiteks omakapitaliinvesteeringute ja kvaasiomakapitali investeeringutena antav abi), välja arvatud juhul kui sellise abi brutotoetusekvivalendiks loetakse selliste investeeringute nominaalsumma.

(18) Et tagada abi proportsionaalsus ja selle piirdumine vajaliku summaga, tuleks kindlaks määrata abi maksimumsummad (abi osakaaluna abikõlblikest kuludest). Komisjoni kogemuste põhjal tuleks abi osakaalu suurus määrata selliselt, et see aitab minimeerida abi saavast tegevusest põhjustatud konkurentsi- ja kaubandusmoonutusi ning ühtlasi kõrvaldada sobilikul moel turutõrkeid või muid transpordi koordineerimise takistusi.

(19) Abi osakaalu arvutamisel tuleks arvesse võtta ainult abikõlblikke kulusid. Abikõlblike kulude kindlakstegemise aluseks peaksid olema selged, üksikasjalikud ja ajakohased dokumentaalsed tõendid. Vastavat osakaalu ületav abi ei tohiks olla teavitamiskohustusest vabastatud. Kõik arvutamisel kasutatud summad enne maksude või muude tasude mahaarvamist. Mitmes osas makstava abi suurus tuleks diskonteerida selle andmise aja väärtusele. Abikõlblike kulude väärtus tuleks samuti diskonteerida neil sel ajal olnud väärtusele.

([8]) ELT C 155, 20.6.2008, lk 10.

(20) Komisjon peaks tagama, et lubatud abi ei mõjuta konkurentsi ega kaubandust määral, mis kahjustab liidu üldisi huve. Seepärast tuleks käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta sellisele abisaajale antav abi, kellele on komisjoni eelneva otsuse alusel, millega abi on tunnistatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, esitatud seni täitmata korraldus abi tagasi maksta.

(21) Käesoleva määruse kohaldamisalast tuleks välja jätta raskustes olevatele ettevõtjatele antav abi. Sellise abi hindamisel tuleks tugineda suunistele raskustes olevate mittefinantsettevõtjate päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta ([9]).

(22) Käesolev määrus koondab ulatuslikud kogemused, mille komisjon on saanud transpordi väliskulude vähendamiseks mõeldud tegevusabi hindamisel. Sellise abi kvantiteedi määramisel tuleks lähtuda väliskuludest, mida on võimalik vältida, kui konkureeriva ja majanduslikult tasuva tarnspordiviisi, näiteks ainult maanteel toimuva transpordi asemel võetakse kasutusele kestlikum transpordilahendus. Abi võib seisneda transpordiettevõtjate poolt taristu kasutamise eest makstavate tasude vähendamises. Transpordi väliskulude vähendamiseks antavat tegevusabi tuleks käesolevale määrusele vastavaks pidada üksnes juhul, kui konkurentsi- ja kaubandusmoonutused on vähesed ja nende tingimused täpselt kindlaks määratud. Nii on see juhul, kui välditud väliskulud arvutatakse vastavalt reeglitele ja meetodile, mis on esitatud komisjoni käsiraamatus transpordi väliskulude kohta, ([10]) kui abi osakaal on alla teatavate künniste ning kui abi antakse ainult reaalselt osutatavate kestliku maismaatranspordi teenuste jaoks. Sellega on tagatud, et abi piirdub rangelt üksnes säästvama transpordiliigi kasutamisega seotud väliskulude hüvitamisega.

(23) Lisaks sellele peaks tegevusabi transpordiettevõtjate või transpordikorraldajate toetamiseks uute äriliste raudtee- või sisevee-kaubaveoühenduste loomisel olema käesoleva määrusega hõlmatud üksnes juhul, kui konkurentsi- ja kaubandusmoonutused on piiratud ja nende suhtes kehtivad täpselt määratletud tingimused. Nii on see juhul, kui abisumma arvutamisel võetakse arvesse tegevuskahjum, mida abisaaja kandis uue ärilise kaubaveoühenduse käitamise esimese viie aasta jooksul, ning abi osakaal on alla teatava künnise.

(24) Kõikjal liidus raudtee teenindusrajatistesse, siseveeteede rajatistesse, mitmeliigilise raudtee- või siseveetranspordi rajatistesse ning eraharuteedesse tehtavad investeeringud on hädavajalikud, et tagada ühendatus, majanduse kestlik toimimine ja ühtekuuluvus liikmesriikide vahel. Sellised investeeringud toetavad komisjoni 2020. aasta säästva ja aruka liikuvuse strateegia ([11]) prioriteete, milles seatakse esikohale mitmeliigilise transpordi rajatiste arendamine. Käesolev määrus peaks hõlmama investeeringuteks ettenähtud abi raudtee teenindusrajatiste, siseveeteede rajatiste, mitmeliigilise raudtee- või siseveetranspordi rajatiste ning eraharuteede ehitamiseks, täiustamiseks ja uuendamiseks. Käesolevat määrust ei tuleks kohaldada abi suhtes, mida antakse sadamataristu (ankrupaigad, maabumissillad jne) või sadama juurdepääsutaristu jaoks, kuna need on abikõlblikud komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 ([12]) alusel. Teisalt peaks käesolev määrus olema kohaldatav abi suhtes, mida antakse sadamate pealisehitiste (näiteks ladustamiseks kasutatavad maapealsed rajatised, teenindusrajatised, näiteks laod, samuti rajatiste ekspluatatsiooniks kasutatav varustus) jaoks, tingimusel et asjaomane pealisehitis asub raudtee- või siseveeteeühendust omavas siseveeteede rajatises või mitmeliigilise transpordi rajatises. Sellist liiki abi puhul tuleks vähendada selgetest riigiabimeetmetest teatamisest tingitud halduskoormust, mis lisaks sellele võimaldab komisjonil keskenduda potentsiaalselt kõige enam konkurentsi moonutavatele juhtumitele. Tingimused, mille alusel vabastatakse raudtee teenindusrajatiste, siseveeteede rajatiste, mitmeliigilise raudtee- või siseveetranspordi rajatiste ja eraharuteede investeeringuteks ettenähtud abi teavitamiskohustusest, peaksid vähendama konkurentsi- ja kaubandusmoonutusi, mis kahjustaksid võrdseid võimalusi siseturul. Ennekõike saab kaubandus- ja konkurentsimoonutusi piirata abi proportsionaalsuse tagamisega.

([9]) ELT C 249, 31.7.2014, lk 1.

([10]) Euroopa Komisjon, Liikuvuse ja transpordi peadirektoraat, Essen, H., Fiorello, D., El Beyrouty, K. *et al.*: *Handbook on the external costs of transport* (2019. aasta versioon 1.1), Euroopa Liidu Väljaannete talitus, 2020, https://data.europa.eu/doi/10.2832/51388.

([11]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele: „Säästva ja aruka liikuvuse strateegia – Euroopa transpordivaldkonna edasise arengu suunad“ (COM(2020) 789 final).

([12]) Komisjoni 17. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1, ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2014/651/oj).

(25) Investeeringuteks ettenähtud abi raudtee- või siseveetranspordiks kasutatavate sõidukite ja kestlikuks mitmeliigiliseks transpordiks vajalike teatavat liiki seadmete soetamiseks (st ühendveo-laadimisüksused ja laeva pardal kasutatavad kraanad) peaks olema käesoleva määrusega hõlmatud üksnes juhul, kui konkurentsi- ja kaubandusmoonutused on vähesed. Kestlikuks mitmeliigiliseks transpordiks ette nähtud teatavat liiki seadmete soetamise korral on see nii selliste abikavade puhul, mis hõlmavad laeva pardal kasutatavaid kraanasid ja osaliselt kulutusi ühendveo-laadimisüksustele ning mille puhul abi osakaal jääb alla täpselt kindlaks määratud künniste. Raudtee- või siseveetranspordiks ettenähtud sõidukite soetamise korral on see nii, kui abi antakse sõiduki ostjale täpselt kindlaks määratud tingimustel garantiina. Raudteesektoris on VKEdel ja uutel turuletulijatel raske oma veeremiparki uuendada või suurendada, kuna investeerimiskulu veeremi ostuks on suur ja rahastamisvõimalusi on raske leida. Samasugused probleemid on väikestel keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatel (edaspidi „VKTKE“). Siseveetranspordi sektoris on suurem osa ettevõtjaid VKEd või äärmisel juhul VKTKEd. Raskuste tõttu rahastamisvõimaluste leidmisel on neil niisiis raske oma veeremiparki uuendada või suurendada. Raudteesektori uutele turuletulijatele või raudtee- või siseveetranspordi sektori VKEdele ja VKTKEdele garantiidena antav investeerimisabi edendab seega kestlikku transporti ilma, et see tingiks põhjendamatuid moonutusi konkurentsis ja kaubanduses.

(26) Kooskõlas liidu transpordi- ja digipoliitikaga on vaja teha täiendavaid jõupingutusi, et võimaldada teabevahetust eri transpordiinfosüsteemide vahel, samuti koordineerida transpordivõrke ja piiriülest konkurentsi ning parandada transpordi ohutust liidus. Seda on vaja, kuna transpordivõrkude standardid erinevad üksteisest, puuduvad ühtsed tehnilised normid, andmete kogumise ja jagamise vahendid, süsteemid ei ühildu ning esineb probleeme andmete jagamise ja andmesuveräänsusega. Lisaks selle on kogemused raudteeveo-ettevõtjatele antavat riigiabi käsitlevate 2008. aasta suuniste ([13]) kohaselt teatatud koostalitlusvõime toetamise meetmete hindamisel näidanud, et tõsised turutõrked esinevad tulenevalt koordineerimisega seotud tõrgetest ja nn esimese sammu astuja ebasoodsast olukorrast, kui kasu konkreetse tehnoloogia või standardi kasutuselevõtust on suurem kui transpordiettevõtjate majanduslik kasu.

(27) Nii on see näiteks selliste rongijuhtimis- ja liikluskorraldussüsteemide puhul nagu Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteem (ERTMS). Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteem on ühtne Euroopa signaalimis- ja kiirusekontrollisüsteem, mis tagab riiklike raudteesüsteemide koostalitlusvõime, vähendades signaalimissüsteemide ostu- ja hoolduskulusid ning suurendades rongide kiirust, taristu läbilaskevõimet ja raudteetranspordi ohutust. Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteem koosneb Euroopa rongijuhtimissüsteemist, see tähendab kabiinisisesest signaalimissüsteemist, kuhu kuuluvad automaatblokeerimissüsteem, raudtee mobiilne raadioside ja rongi automaatjuhtimine. Praegu raudteeliikluses kasutatav raudtee globaalne mobiilsidesüsteem (*Global System for Mobile Communications – Rail*, edaspidi „GSM-R“) põhineb 20 aasta eest valminud kirjeldustel. GSM-Ri tehnilise vananemise tõttu ei ole tõenäoline, et pärast 2031. aastat oleks sellele tagatud tehniline tugi. Kuna koostalitlusvõime tagamiseks antava abi negatiivne mõju konkurentsile ja kaubandusele on piiratud ulatusega ning arvestades saadud kogemustega, peaks selline abi olema käesolevas määruses täpselt kindlaks määratud tingimustel hõlmatud.

(28) Raudtee- ja siseveetranspordi konkurentsivõime suurendamiseks on lisaks sellele vaja propageerida kestliku maismaatranspordi sektorite tehnilist kohandamist ja ajakohastamist. Sellisteks investeeringuteks antava abi suhtes peaksid kehtima tingimused, mis vähendavad konkurentsi- ja kaubandusmoonutusi, mis kahjustaksid võrdseid võimalusi siseturul. Eelkõige peaksid sellise abi teavitamiskohustusest vabastamise tingimused tagama, et abi on vajalik ja proportsionaalne, ning hõlmama kaitsemeetmeid seoses abi liigi ja abikõlblike kuludega.

(29) Liidu tulevaste standarditega vastavuse tagamiseks ettevõtjatele antava abi tulemusena võidakse ühtlustatuse ja standardiseerituse kõrge tase saavutada kiiremini. Abi ei tohiks olla teavitamiskohustusest vabastatud juhul, kui investeeringutega viiakse ettevõtjate tegevus kooskõlla juba vastu võetud liidu standardite nõuetega. Kui asjaomane liidu standard on juba vastu võetud, kuid ei ole veel jõustunud, võib abil siiski olla ergutav mõju, kui see kiirendab investeeringu tegemist ja investeering viiakse lõpule vähemalt 12 kuud enne standardi jõustumist, juhul kui standardit ei kohaldata tagasiulatuvalt. Et mitte vähendada liikmesriikide valmisolekut kehtestada kohustuslikke riiklikke standardeid, mis on rangemad või ulatuslikumad kui liidu vastavad standardid, võib abimeetmetel olla ergutav mõju selliste riiklike standardite olemasolust olenemata. Sama kehtib abi kohta, mida antakse olukorras, kus liidu standardite puudumisel on vastu võetud kohustuslikud riiklikud standardid.

([13]) Komisjoni teatis „Ühenduse suunised raudtee-ettevõtjatele antava riigiabi kohta“ (ELT C 184, 22.7.2008, lk 13).

(30) Komisjon peaks kohe pärast teatise saamist hindama teatavaid abi liike, mille korral projekti kohta antavad abisummad on suured, kuna sel juhul on oht konkurentsi ja kaubandust põhjendamatult moonutada suurem. Teatavaid künniseid ületava abi suhtes tuleks seega jätkuvalt kohaldada aluslepingu artikli 108 lõikega 3 kehtestatud teavitamiskohustust. Tuleks tagada, et künnistest ei hiilita mööda sellega, et projektid jaotatakse kunstlikult mitmeks sarnaste tingimuste, eesmärkide või abisaajatega projektiks.

(31) Kuna suurtel abikavadel on potentsiaalselt suurem mõju kaubandusele ja konkurentsile, tuleks riigiabi hindamine põhimõtteliselt teha selliste abikavade puhul, mille eelarve ületab mis tahes aastal või kogusummas teatava absoluutväärtusel põhineva künnise. Hindamise eesmärk peaks olema kontrollida, i) kas on leidnud kinnitust kava aluseks olevate eelduste ja tingimuste täitmine ja ii) kas abimeede on selle üld- ja erieesmärkide seisukohast tulemuslik. Samuti tuleks selles ära näidata kava mõju konkurentsile ja kaubandusele. Võrdse kohtlemise tagamiseks tuleks riigiabi hindamine teha hindamiskava põhjal, mille on heaks kiitnud komisjon. Kuigi selline kava tuleks enamasti koostada abikava väljatöötamisel ja selleks ajaks, kui abikava jõustub, peaks see olema juba heaks kiidetud, ei pruugi see alati olla võimalik. Et abikavade jõustumine ei viibiks, tuleks käesolevat määrust selliste kavade suhtes niisiis esialgu kohaldada maksimaalselt kuue kuu vältel. Komisjonil peaks olema võimalik seda ajavahemikku pärast hindamiskava heakskiitmist pikendada. Selleks tuleks hindamiskavast komisjonile teatada 20 tööpäeva jooksul pärast abikava jõustumist. Samuti peaks komisjonil olema võimalik erandkorras otsustada, et juhtumi eripära arvestades ei ole hindamine vajalik.

(32) Liikmesriikidele peaks kehtima nõue esitada komisjonile kogu teave, mida viimane hindamiskava hindamiseks vajab. Samuti peaks komisjonil olema võimalik küsida vajaduse korral lisateavet põhjendamatu viivituseta. Käesoleva määruse kohaldamisalast tuleks välja jätta hinnatavate kavade muudatused, välja arvatud muudatused, millel ei ole mõju käesoleva määruse kohasele abikava kokkusobivusele siseturuga või märkimisväärset mõju heakskiidetud hindamiskava sisule. Selliseid muudatusi, mis on näiteks üksnes vormilised või administratiivsed, sealhulgas juhul kui need tehakse liidu kaasrahastatavate meetmete raames, ei tuleks üldreeglina käsitada muudatustena, millel on märkimisväärne mõju heakskiidetud hindamiskava sisule.

(33) Selleks et teha kindlaks, kas järgitud on käesoleva määrusega ettenähtud teavitamiskünniseid ja abi ülemmäärasid, tuleks arvesse võtta abi saavale tegevusele või projektile eraldatavat abimeetmete kogusummat. Käesolevas määruses tuleks loetleda tingimused, mille korral eri liiki abi võib kumuleerida. Lubatud peaks olema käesoleva määruse alusel teavitamiskohustusest vabastatud abi kumuleerimine igasuguse muu siseturuga kokkusobiva abiga, mis on teavitamiskohustusest vabastatud muude õigusnormide alusel, või igasuguse muu abiga, mille komisjon on heaks kiitnud, kui kõnealused abimeetmed on seotud erinevate kindlaksmääratavate abikõlblike kuludega. Kui erinevad abiallikad on seotud samade osaliselt või täielikult kattuvate kindlaksmääratavate abikõlblike kuludega, peaks kumuleerimine olema lubatud kuni käesoleva määruse alusel kohaldatava kõrgeima abi osakaaluni või suurima abisummani. Lisaks sellele tuleks käesolevas määruses esitada erieeskirjad, mis käsitlevad kumuleerimist kindlaksmääratavate abikõlblike kuludega ja selliste kuludeta abiga ning vähese tähtsusega abiga. Sageli ei anta vähese tähtsusega abi konkreetsete kindlaksmääratavate abikõlblike kulude katteks või ei saa vähese tähtsusega abi selliste kuludega seostada. Sellistel juhtudel peaks vähese tähtsusega abi olema võimalik vabalt kumuleerida käesoleva määruse alusel teavitamiskohustusest vabastatud riigiabiga. Ent kui vähese tähtsusega abi antakse samade kindlaksmääratavate abikõlblike kulude katteks nagu käesoleva määruse alusel teavitamiskohustusest vabastatud riigiabi, siis peaks kumuleerimine olema lubatud ainult kuni käesoleva määruse II peatükis esitatud abi ülemmäärani.

(34) Liidu institutsioonide, asutuste, ühisettevõtete või muude liidu organite poolt kesksel hallatavad rahalised vahendid, mis ei ole otseselt ega kaudselt liikmesriikide kontrolli all, ei kujuta enesest riigiabi. Kui nimetatud rahalisi vahendeid kombineeritakse riigiabiga, tuleks teavitamiskünnistest ja abi ülemmääradest või maksimaalsetest abisummadest kinnipidamise kindlaksmääramisel arvesse võtta ainult riigiabi. See peaks kehtima tingimusel, et riiklikest vahenditest samade abikõlblike kulude jaoks saadava toetuse kogusumma ei ületa kõige soodsamat rahastamismäära, mis on ette nähtud kohaldatavate liidu õigusnormidega.

(35) Aluslepingu reeglite nõuetekohaseks kohaldamiseks on väga oluline riigiabi läbipaistvus, mis võimaldab parandada nõuetele vastavust, suurendada vastutavust, lubab vastastikust hindamist ja kokkuvõttes suurendab avaliku sektori kulutuste tõhusust. Läbipaistvuse tagamiseks peaksid liikmesriigid piirkonna või riigi tasandil kasutusele võtma ülevaatlikud veebisaidid, kus on esitatud kokkuvõtlik teave iga käesoleva määruse alusel teavitamiskohustusest vabastatud abimeetme kohta. Teise võimalusena peaks liikmesriikidel olema lubatud avaldada kokkuvõtlik teave iga teavitamiskohustusest vabastatud abimeetme kohta komisjoni läbipaistvusmoodulis. Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/1024 ([14]) kohasele teabe esitamise standardmenetlusele tuleks kasutada standardvormingut. Nimetatud vorming peaks võimaldama teabe otsimist, allalaadimist ja hõlpsat avaldamist internetis. Lingid kõigi liikmesriikide riigiabi veebisaitidele tuleks avaldada komisjoni veebisaidil. Vastavalt määruse (EL) 2022/2586 artikli 2 lõikele 2 tuleks komisjoni veebisaidil avaldada kokkuvõtlik teave iga käesoleva määruse alusel teavitamiskohustusest vabastatud meetme kohta.

(36) Riigiabi nõuete täitmise tagamine sõltub suuresti liikmesriikide koostööst. Seepärast peaksid liikmesriigid võtma kõik vajalikud meetmed, et tagada käesoleva määruse järgimine, sealhulgas grupierandi alla kuuluvate kavade alusel antava üksikabi vastavus kõigile asjakohastele tingimustele.

(37) Selleks et tagada abimeetmete tõhus järelevalve kooskõlas määrusega (EL) 2022/2586, on asjakohane kehtestada nõuded, mis käsitlevad liikmesriikide aruandlust käesoleva määruse kohaselt teavitamiskohustusest vabastatud abimeetmete kohta. Lisaks sellele on asjakohane kehtestada reeglid selliste andmete kohta, mille liikmesriigid peaksid käesoleva määruse alusel teavitamiskohustusest vabastatud abi kohta alles hoidma, võttes arvesse nõukogu määruse (EL) 2015/1589 ([15]) artikliga 17 ette nähtud aegumistähtaega.

(38) Käesoleva määruse kohaste siseturuga kokkusobivuse tingimuste mõjususe suurendamiseks peaks komisjonil olema võimalik grupierand edaspidiseks tühistada, kui neid tingimusi ei täideta. Komisjonil peaks olema võimalik piirduda nimetatud tühistamisel teatavate abiliikide, teatavate abisaajate või teatavate asutuste vastuvõetud abimeetmetega, kui mittevastavus käesolevale määrusele puudutab ainult piiratud arvu meetmeid või teatavaid asutusi. Erandi selline suunatud tühistamine peaks looma võimaluse kasutada proportsionaalset parandusmeedet, mis on otseselt seotud kindlakstehtud mittevastavusega. Kui abimeetmest ei ole teatatud ja see ei vasta kõigile teavitamiskohustusest vabastamise tingimustele, on tegemist ebaseadusliku abiga, mida komisjon peab uurima määruses (EL) 2015/1589 teatamata abi suhtes kohaldatava asjakohase menetluse kohaselt. Kui grupierand edaspidiseks tühistatakse, ei tohiks see mõjutada asjaolu, et eelnevate meetmete puhul, mis on kooskõlas käesoleva määrusega, kohaldati grupierandit.

(39) Selleks et kõrvaldada erinevused, mis võivad põhjustada konkurentsi- ja kaubandusmoonutusi, hõlbustada VKEdega seotud liidu ja riiklike eri algatuste koordineerimist ning tagada haldusselgus ja õiguskindlus, peaks käesoleva määruse I lisas esitatud VKE määratlus põhinema komisjoni soovituse 2003/361/EÜ ([16]) määratlusel.

(40) Riigiabipoliitika tuleks komisjoni sellealastele kogemustele tuginedes regulaarselt läbi vaadata. Seepärast peaks käesoleva määruse kohaldamise periood olema ajaliselt piiratud. Asjakohane on ette näha üleminekusätted, millega reguleeritakse teavitamiskohustusest vabastatud abikavade käsitlemist pärast käesoleva määruse kohaldamisaja lõppu. Need nõuded peaksid liikmesriikidele andma aega tagada vastavus mis tahes tulevase korraga,

([14]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1024 avaandmete ja avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamise kohta (ELT L 172, 26.6.2019, lk 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj).

([15]) Nõukogu 13. juuli 2015. aasta määrus (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (ELT L 248, 24.9.2015, lk 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1589/oj).

([16]) Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratlemise kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse järgmiste abiliikide suhtes:

a) tegevusabi kavad transpordi väliskulude vähendamiseks;

b) tegevusabi kavad uute äriliste raudtee- ja sisevee-kaubaveoühenduste loomiseks;

c) investeeringuteks ettenähtud abi kavad raudtee teenindusrajatiste, siseveeteede rajatiste ning mitmeliigilise raudtee- või siseveetranspordi rajatiste, sealhulgas sadamate pealisehitiste ehitamiseks, täiustamiseks ja uuendamiseks, kusjuures sellised pealisehitised on hõlmatud tingimusel, et need asuvad raudtee- või siseveeteeühendust omavas siseveeteede rajatises või mitmeliigilise transpordi rajatises;

d) investeeringuteks ettenähtud sihtotstarbelise üksikabi ja investeeringuteks ettenähtud abi kavad raudtee- või sisevee-kaubaveo terminalide ehitamiseks, täiustamiseks ja uuendamiseks;

e) investeeringuteks ettenähtud abi kavad eraharuteede ehitamiseks, täiustamiseks ja uuendamiseks;

f) investeeringuteks ettenähtud abi kavad raudtee- või siseveetranspordi sõidukite soetamiseks;

g) investeeringuteks ettenähtud abi kavad ühendveo-laadimisüksuste ja laeva pardal kasutatavate kraanade soetamiseks;

h) investeeringuteks ettenähtud abi kavad koostalitlusvõime tagamiseks kestliku maismaatranspordi sektorites;

i) investeeringuteks ettenähtud abi kavad kestliku maismaatranspordi sektorite kohandamiseks ja ajakohastamiseks.

2. Käesolevat määrust ei kohaldata ühegi järgmise abiliigi suhtes:

a) abikavad, milles ei ole selgelt välistatud üksikabi väljamaksmine ettevõtjale, kellele on esitatud seni täitmata korraldus abi tagasimaksmiseks komisjoni varasema otsuse alusel, millega sama liikmesriigi antud abi on tunnistatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks;

b) sihtotstarbeline üksikabi ettevõtjale, kellele on esitatud seni täitmata korraldus abi tagasimaksmiseks komisjoni varasema otsuse alusel, millega sama liikmesriigi antud abi on tunnistatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks;

c) abi, mille tingimus on kasutada omamaiseid kaupu imporditud kaupade asemel;

d) abi raskustes olevatele ettevõtjatele;

e) abimeetmed, mille puhul meetme enda, selle tingimuste või rahastamisviisiga kaasneks paratamatult ELi õiguse rikkumine, eelkõige:

   i) abimeetmed, mille puhul abi andmise tingimus on abisaaja peakontori või peamise tegevuskoha asumine asjaomases liikmesriigis. Siiski on lubatud nõuda, et abi väljamaksmise hetkel oleks ettevõtjal abi andvas liikmesriigis asutatud ettevõte või filiaal;

   ii) abi, mille eraldamise tingimus on, et abisaaja kasutab riigis toodetud kaupa või riigis pakutavaid teenuseid;

f) abi avalike teenuste hulka kuuluvate teatud kohustuste täitmise kulude hüvitamiseks reisijate- või kaubaveosektoris;

g) sadamataristu ja sadama juurdepääsutaristu jaoks antav abi, mida komisjon hindab vahetult aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c alusel või mida reguleeritakse määrusega (EL) nr 651/2014;

h) käesoleva määruse II peatükis osutatud abikavad, kui need kuuluvad käesoleva määruse artikli 20 kohaldamisalasse, kuue kuu möödumisel nende jõustumisest või hilisemal kuupäeval, mille määrab kindlaks komisjon vastavalt käesoleva määruse artikli 20 lõikele 1;

i) punktis h osutatud abikavade muudatused, välja arvatud sellised muudatused, millel ei ole mõju abikava käesoleva määruse kohasele kokkusobivusele siseturuga või märkimisväärset mõju heakskiidetud hindamiskava sisule.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „kestliku maismaatranspordi sektorid“ – raudteesektor, siseveetranspordi sektor ja maismaatranspordi sektorisse kuuluv kestlik mitmeliigiline transport;

b) „transpordi väliskulud“ – transpordikasutajate tekitatavad kulud, mida ei kanna nemad ise, vaid kogu ühiskond, eelkõige kasvuhoonegaaside heite, õhusaaste, vigastuste ja surmajuhtumite, müra ja ummikutega seotud kulud;

c) „abikava“ – igasugune dokument, mille alusel võidakse ilma edasisi rakendusmeetmeid nõudmata anda üksikabi kõnealuses dokumendis üldiselt ja abstraktselt määratletud ettevõtjatele, ning mis tahes dokument, mille alusel võidakse konkreetse projektiga mitteseotud abi ühele või mitmele ettevõtjale anda määramata ajaks ja/või määramata ulatuses;

d) „uus äriline raudtee-kaubaveoühendus“ – äriline transpordiühendus, mis hõlmab uusi regulaarseid raudtee-kaubavedusid vähemalt kahe sellise kaubaterminali vahel, mille vahel ei ole vähemalt kolm aastat enne kõnealuse ühenduse raames vedude alustamist olnud otseühendust regulaarseteks kaubaveoteenusteks;

e) „uus äriline sisevee-kaubaveoühendus“ – äriline transpordiühendus, mis hõlmab uusi regulaarseid sisevee-kaubavedusid vähemalt kahe sellise kaubaterminali vahel, mille vahel ei ole vähemalt kolm aastat enne kõnealuse ühenduse raames vedude alustamist olnud otseühendust regulaarseteks sisevee-kaubaveoteenusteks;

f) „kaubaterminal“ – ehitis, milles on varustus kauba ümberlaadimiseks ja ajutiseks ladustamiseks;

g) „raudtee teeninduSrajatis“ – teenindusrajatis (näiteks raudteetranspordi kaubaterminalid või hooldus- või ladustamisrajatis) ja sellele juurdepääsu taristu (sealhulgas selle toimimiseks vajalikud füüsilised või digitaalsed seadmed), mis paikneb liidus ja on nimetatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/34/EL ([17]) II lisas, välja arvatud rajatised või seadmed, mis on seotud transpordivälise tegevusega;

h) „juurdepääsutaristu“ – igasugune taristu, mis on vajalik selleks, et tagada kasutajatele maismaalt, merelt ja jõgedelt juurdepääs mitmeliigilise raudtee- või siseveetranspordi rajatisele või üheliigilise raudtee teenindusrajatisele või siseveeteede rajatisele (nagu sõiduteed, rööbasteed, kanalid ja lüüsid) ning sissepääs nendesse rajatistesse;

i) „siseveeteede rajatis“ – teenindusrajatis (näiteks kaubaterminal või hooldus- või ladustamisrajatis) ja sellele juurdepääsu taristu (sealhulgas selle toimimiseks vajalikud füüsilised või digitaalsed seadmed), mis paikneb liidus ja mida kasutatakse siseveetranspordiks, välja arvatud rajatised või seadmed, mis on seotud transpordivälise tegevusega;

j) „sadama pealisehitis“ – transpordiga seotud sadamateenuste osutamiseks sadamas asuvad maapealsed rajatised (näiteks ladustamiseks), paiksed seadmed (näiteks laod ja terminalihooned) ja liikuvad seadmed (näiteks kraanad), tingimusel et kõnealune pealisehitis asub mitmeliigilise transpordi rajatises, millel on raudtee- või siseveeteeühendus;

([17]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta direktiiv 2012/34/EL, millega luuakse ühtne Euroopa raudteepiirkond (ELT L 343, 14.12.2012, lk 32, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/34/oj).

k) „mitmeliigilise raudtee- või siseveetranspordi rajatis“ – teenindusrajatis, sealhulgas sadama pealisehitis ja raudtee- või sisevee-kaubaveo terminalid, ja sellele juurdepääsu taristu (sealhulgas selle toimimiseks vajalikud füüsilised või digitaalsed seadmed), mis paikneb liidus ja mida on vaja raudtee- või siseveetranspordi tagamiseks kombineerituna teiste transpordiliikidega, välja arvatud rajatised või seadmed, mis on seotud transpordivälise tegevusega;

l) „mitmeliigiline transport“ – kauba- või reisijatevedu vähemalt kahe transpordiliigiga;

m) „sihtotstarbeline üksikabi“ – abi, mida ei anta abikava alusel;

n) „eraharutee“ – eraomandis olev ja eraomandina käitatav raudteetaristu osa (sealhulgas rööbasteed ja mis tahes muud selle toimimiseks vajalikud paigaldised või seadmed), mis on ühendatud avaliku raudteevõrgu laadimisrajatistega, mis ei kvalifitseeru direktiivi 2012/34/EL II lisa kohasteks teenindusrajatisteks, ning igasugune spetsiaalne taristu, mis teenindab eraomandis olevat ja eraomandina käitatavat raudteetaristu osa;

o) „eriotstarbeline taristu“ – taristu, mis on ehitatud eelnevalt kindlaksmääratud ettevõtja(te) jaoks ja mis on kohandatud nende vajadustele;

p) „raudtee- või siseveetranspordi sõiduk“ –

   i) veerem või

   ii) siseveelaev;

q) „veerem“ – üks järgmistest:

   i) vedurid kauba- ja reisijateveoks ning reisijateveoveerem, sealhulgas diisel- ja elektrivedurid, iseliikuvad diisel- ja elektrirongid ning reisivagunid;

   ii) kaubavagunid, sealhulgas kogu raudteevõrgustiku jaoks ettenähtud madalad veeremiüksused ja veokite kandmiseks ettenähtud veeremiüksused;

r) „siseveelaev“ – reisijate- või kaubaveolaev, mis on ette nähtud liikumiseks üksnes või peamiselt siseveeteedel või kaitstud vetes või nendega vahetult piirnevates vetes, sealhulgas spetsiaalselt tõugatava koosseisu edasilükkamiseks ehitatud laevad;

s) „väike keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtja“ või „VKTKE“ – ettevõtja, kes vastab käesoleva määruse IV lisas esitatud tingimustele. Liidu mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) ([18]) alusel InvestEU fondist toetatavate finantstoodetega seotud abi puhul tähistab „väike keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtja“ või „VKTKE“ ettevõtjat, kes ei ole VKE ja kellel on kuni 499 töötajat;

t) „ühendveo-laadimisüksus“ – ühendveoks kasutatav konteiner, vahetatav pealisehitis või poolhaagis/kaubaveomootorsõiduk või autorong;

u) „ühendvedu“ – kauba vedamine ühes ja samas ühendveo-laadimisüksuses, kasutades järjestikuseid transpordiliike ilma, et kaupa transpordiliigi vahetamisel käideldaks;

v) „merelaev“ – laev, mis ei liikle üksnes või peamiselt siseveeteedel või kaitstud vetes või nendega vahetult piirnevates vetes;

w) „raskustes olev ettevõtja“ – raskustes olev ettevõtja vastavalt määruse (EL) nr 651/2014 artikli 2 punktis 18 esitatud määratlusele;

x) „kestliku mitmeliigilise transpordi seadmed“ – seadmed, mida kasutatakse kestliku mitmeliigilise transpordi juures (näiteks kraanaga teisaldamist võimaldavad poolhaagised), välja arvatud rajatistes kasutatavad seadmed;

y) „üksikabi“ – i) sihtotstarbeline üksikabi ja ii) üksikutele abisaajatele abikava alusel antav abi;

([18]) Nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (ELT L 433I, 22.12.2020, lk 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj).

z) „raudtee- või sisevee-kaubaveo terminal“ – liidus asuv kaubaterminal, mida kasutavad kaks eri raudteesüsteemi või vähemalt kaks transpordiliiki, millest üks on raudtee- või siseveetransport, ja selle juurdepääsutaristu (sealhulgas selle toimimiseks vajalikud füüsilised või digitaalsed seadmed), näiteks kaubaterminalid sisevee- või meresadamates, siseveeteedel või lennujaamades või mitmeliigilise transpordi logistikaplatvormid, välja arvatud rajatised või seadmed, mis on seotud transpordivälise tegevusega;

(aa) „omakapitaliinvesteering“ – ettevõtjale sellise kapitali pakkumine, mis investeeritakse otse või kaudselt vastava suurusega osaluse eest selles ettevõtjas;

(bb) „kvaasiomakapitali investeering“ – omakapitali ja võla vahepeale jääv rahastamisliik, mis on suurema riskiga kui kõrgema nõudeõiguse järguga võlg ja väiksema riskiga kui lihtaktsiakapital, mille tulu omaniku jaoks põhineb peamiselt sihtettevõtja kasumil või kahjumil ja mis ei ole makseviivituse korral tagatud. Kvaasiomakapitali investeeringuid võib struktureerida tagatiseta ja allutatud laenudena, sealhulgas vahefinantseerimislaenudena, ja mõnel juhul omakapitaliks konverteeritava võlakohustuse või eelisaktsiakapitalina;

(cc) „tööde alustamine“ – kas investeeringuga seotud ehitustööde alustamine või esimene õiguslikult siduv kohustus tellida seadmeid või kui on tegemist ülevõtmisega, omandatud ettevõttega vahetult seotud vara omandamise hetk;

(dd) „maksumeetme kava järglaskava“ – maksusoodustuste vormis kava, mis kujutab endast eelneva maksusoodustuste vormis kava muudetud versiooni ja millega eelnev kava asendatakse;

(ee) „abi osakaal“ – abi kogusumma, mis on väljendatud protsendina abikõlblikest kuludest enne maksude või muude tasude mahaarvamist;

(ff) „transpordiettevõtja“ – ettevõtja, kes veab reisijaid või kaupa kestliku maismaatranspordi sektorites;

(gg) „transpordikorraldaja“ – ettevõtja, kes korraldab kaubavedu ja teeb seega valiku transpordiliikide vahel;

(hh) „kestlik maismaatransport“ – kauba või reisijate vedu raudtee- või siseveeteetranspordiga või kestliku mitmeliigilise transpordiga;

ii) „maismaatransport“ – kauba või reisijate vedu raudtee-, sisevee- ja maanteetranspordiga;

(jj) „lähimerevedu“ – lasti ja/või reisijate meritsi vedu ühe või mitme liikmesriigi geograafilistes vetes asuvate sadamate vahel või liikmesriigi vetes asuva sadama ja kolmandast riigist sellise naaberriigi vetes asuva sadama vahel, kellel on rannikuala ühe või mitme liikmesriigi vetega külgneva mere ääres ([19]);

(kk) „kestlik mitmeliigiline transport“ – kauba või reisijate vedu vähemalt kahe transpordiliigiga, millest vähemalt üks on raudtee- või siseveetransport, või selline mitmeliigiline transport, mille puhul maismaatransport on kombineeritud lähimereveoga;

(ll) „transpordiväline tegevus“ – äriteenused transpordiettevõtjatele, mis ei ole seotud kestliku maismaatranspordiga, sealhulgas reisijatele, ekspediitoritele või teistele teenuseosutajatele osutatavad kõrvalteenused, näiteks kontorite, kaupluste ja hotellide rentimine;

(mm) „TEN-T“ – määruse (EL) 2024/1679 artikli 2 lõikes 1 osutatud võrk;

(nn) „raudteeveo-ettevõtja“ – direktiivi 2012/34/EL artikli 3 punktis 1 määratletud raudteeveo-ettevõtja;

([19]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2024. aasta määruse (EL) 2024/1679 (milles käsitletakse liidu suuniseid üleeuroopalise transpordivõrgu arendamise kohta ning millega muudetakse määrusi (EL) 2021/1153 ja (EL) nr 913/2010 ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1315/2013 (ELT L, 2024/1679, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1679/oj)) artikli 3 punkt 25.

(oo) „uus turuletulija“ – direktiivi 2012/34/EL artikli 3 punktis 1 määratletud raudteeveo-ettevõtja, kes vastab mõlemale järgmisele tingimustele:

i) ta on saanud asjaomase turusegmendi jaoks direktiivi 2012/34/EL artikli 17 lõike 3 alusel tegevusloa vähem kui 20 aastat enne abi andmist;

ii) ta ei ole käesoleva määruse I lisa artikli 3 lõike 3 tähenduses seotud raudteeveo-ettevõtjaga, kes on saanud direktiivi 2012/34/EL artikli 3 punkti 14 kohase tegevusloa enne 1. jaanuari 2010;

(pp) „väike ja keskmise suurusega ettevõtja“ või „VKE“ – ettevõtja, kes vastab käesoleva määruse I lisas esitatud tingimustele;

(qq) „Euroopa jõeteabeteenuste keskkond“ – riigi jõeteabeteenuste alasel teabel põhinev elektrooniline ühtse juurdepääsupunktina toimiv platvorm, mis osutab jõeteabeteenuste kasutajatele tehnilisi ja operatiivseid teenuseid ning sisaldab linke elektrooniliseks teadete esitamiseks kooskõlas ühekordsuse põhimõttega, mis tagab, et kodanikud ja ettevõtted esitavad andmed haldusasutustele ainult ühe korra;

(rr) „kaubaveoteenuste telemaatikarakendused“ – sellised seadmed nagu infosüsteemid (kaupade ja rongide jälgimine reaalajas), sorteerimis- ja jaotussüsteemid, broneerimis-, makse- ja arvesüsteemid ning rakendused, mis haldavad ühendusi teiste transpordiliikidega ja mis koostavad elektroonilisi saatedokumente;

(ss) „Euroopa raudteeveeremi register“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/797 ([20]) artikli 22 lõike 1 ning artikli 47 lõike 5 kohane register.

Artikkel 3

Teavitamiskohustusest vabastamise tingimused

Abikavad, abikavade alusel antav üksikabi ja sihtotstarbeline üksikabi loetakse aluslepingu artikli 93 tähenduses siseturuga kokkusobivaks ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teavitamiskohustusest, tingimusel et selline abi vastab kõigile käesoleva määruse I peatükis esitatud üldtingimustele ja II peatükis asjaomase abiliigi kohta esitatud eritingimustele.

Artikkel 4

Teavitamiskünnised

Käesolevat määrust ei kohaldata, kui abi maksimumsumma ületab järgmised künnised:

a) abikava alusel uute äriliste transpordiühenduste loomiseks üksikabina antav tegevusabi: 15 miljonit eurot ühenduse kohta;

b) abikava alusel antav investeeringuteks ettenähtud üksikabi raudtee teenindusrajatiste, siseveeteede rajatiste ning mitmeliigilise raudtee- või siseveetranspordi rajatiste ehitamiseks, täiustamiseks ja uuendamiseks: 30 miljonit eurot projekti kohta;

c) investeeringuteks ettenähtud sihtotstarbeline üksikabi raudtee- või sisevee-kaubaveo terminalide ehitamiseks, täiustamiseks ja uuendamiseks: 10 miljonit eurot projekti kohta;

d) investeeringuteks ettenähtud üksikabi, mida antakse eraharuteede kava alusel: 4 miljonit eurot projekti kohta.

([20]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/797 Euroopa Liidu raudteesüsteemi koostalitluse kohta (ELT L 138, 26.5.2016, lk 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/797/oj).

Artikkel 5

Abi läbipaistvus

1. Käesolevat määrust kohaldatakse üksnes sellise abi suhtes, mille puhul saab brutotoetusekvivalendi ilma riskihindamist tegemata eelnevalt täpselt välja arvutada (edaspidi „läbipaistev abi“).

2. Läbipaistva abina käsitatakse järgmisi abiliike:

a) toetuste ja intressitoetustena antav abi;

b) laenudena antav abi, kui brutotoetusekvivalent on arvutatud abi andmise ajal kehtinud viiteintressimäära alusel vastavalt komisjoni teatisele viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta; ([21])

c) maksusoodustuste ja vähendatud maksumäärade vormis antav abi, kui meetmega on ette nähtud ülempiir, millega tagatakse, et asjakohast künnist ei ületata;

d) omakapitaliinvesteeringute ja kvaasiomakapitali investeeringute vormis antav abi, kui brutotoetusekvivalendiks loetakse selliste investeeringute nominaalsummat;

e) garantiidena antav abi, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:

   i) brutotoetusekvivalendi arvutamisel on aluseks võetud *safe-harbour* preemiad, mis on esitatud komisjoni teatises aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta garantiidena antava riigiabi suhtes;

   ii) enne meetme rakendamist on garantii brutotoetusekvivalendi arvutamise meetod heaks kiidetud, lähtudes komisjoni teatisest asutamislepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta garantiidena antava riigiabi suhtes, kui meetodist on komisjonile teatatud, ja heakskiidetud meetodiga käsitletakse konkreetselt sellist liiki garantiisid ja nendega seotud tehinguid, mille suhtes kohaldatakse käesolevat määrust;

   iii) abi antakse raudtee- ja siseveetranspordi sõidukite soetamiseks garantiide vormis vastavalt käesoleva määruse artiklis 14 esitatud tingimustele.

Artikkel 6

Ergutav mõju

1. Käesolevat määrust kohaldatakse üksnes ergutava mõjuga abi suhtes.

2. Abi peetakse ergutava mõjuga abiks, kui abisaaja on enne projekti või tegevusega seotud töö alustamist esitanud asjaomasele liikmesriigile kirjaliku abitaotluse. Abitaotlus peab sisaldama vähemalt järgmist teavet:

a) ettevõtja nimi ja suurus;

b) projekti või tegevuse kirjeldus, sealhulgas selle algus- ja lõppkuupäev;

c) projekti või tegevuse asukoht;

d) projekti või tegevuse kulude loetelu;

e) abi liik (toetus, laen, garantii, tagastatav ettemakse vm) ning projekti või tegevuse jaoks vajaliku riikliku rahastamise summa.

([21]) ELT C 14, 19.1.2008, lk 6.

3. Suurettevõtjatele antavat sihtotstarbelist üksikabi loetakse ergutava mõjuga abiks, kui liikmesriik on lisaks lõike 2 tingimuste täitmises veendumisele enne asjaomase abi andmist kontrollinud, et abisaaja koostatud dokumentatsioon kinnitab, et abiga saavutatakse üks või mitu järgmistest tulemustest:

a) projekti või tegevuse ulatus laieneb oluliselt;

b) abisaaja poolt sellele projektile või tegevusele kulutatav kogusumma suureneb märkimisväärselt;

c) asjaomase projekti või tegevuse lõpuleviimine kiireneb märkimisväärselt.

4. Erandina lõigetest 2 ja 3 käsitatakse maksusoodustusmeetmeid ergutava mõjuga meetmetena, kui kumulatiivselt on täidetud järgmised tingimused:

a) meetmega nähakse ette õigus saada abi objektiivsete kriteeriumide alusel, ilma et liikmesriik saaks täiendavalt kasutada oma kaalutlusõigust;

b) meede on vastu võetud ja jõus enne abi saava projekti või tegevusega seotud töö alustamist, välja arvatud abikavade järglaskavade puhul, kui projekt või tegevus oli juba hõlmatud eelnevate maksusoodustuse vormis abi kavadega.

5. Erandina lõigetest 2, 3 ja 4 käsitatakse transpordi väliskulude vähendamiseks antavat abi ergutava mõjuga abina, kui artikli 10 tingimused on täidetud.

Artikkel 7

Abi osakaal ja abikõlblikud kulud

1. Abi osakaalu ja abikõlblike kulude arvutamisel kasutatakse kõigi andmetena väärtusi, millest ei ole makse ega muid tasusid maha arvatud. Samas ei võeta abi osakaalu ja abikõlblike kulude arvutamisel arvesse abikõlblikelt kuludelt arvestatud käibemaksu, mis on kohaldatava riigisisese maksuõiguse alusel tagastatav. Abikõlblike kulude tõendamiseks esitatakse dokumentaalsed tõendid, mis peavad olema selged, konkreetsed ja ajakohased. Abikõlblike kulude summade arvutamisel võib kasutada lihtsustatud kuluarvestust, tingimusel et meedet rahastatakse vähemalt osaliselt liidu vahenditest, mille korral on lubatud kasutada lihtsustatud kuluarvestust, ning et kulukategooria on asjakohaste sätete alusel abikõlblik. Sellisel juhul kohaldatakse liidu rahastamise suhtes kehtivates asjakohastes eeskirjades ette nähtud lihtsustatud kuluarvestust.

2. Selliste projektide puhul, mille elluviimisel lähtutakse taaste- ja vastupidavuskavadest, mille nõukogu on heaks kiitnud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2021/241, ([22]) võib abikõlblike kulude summade arvutamisel samuti kasutada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1303/2013 ([23]) või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/1060 ([24]) esitatud lihtsustatud kuluarvestust.

3. Kui abi antakse muus vormis kui toetusena, on abi suuruseks abi brutotoetusekvivalent.

([22]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([23]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1303/oj).

([24]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.6.2021, lk 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

4. Tulevikus makstava abi, sealhulgas mitmes osas makstava abi suurus diskonteeritakse selle andmise aja väärtusele. Abikõlblike kulude suurus diskonteeritakse abi andmise aja väärtusele. Intressimäär, mida tuleb diskonteerimisel kasutada, on abi andmise ajal kehtiv diskontomäära vastavalt komisjoni teatisele viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta ([25]).

Artikkel 8

Kumuleerimine

1. Selle kindlakstegemisel, kas teavitamiskünnised vastavad artiklis 4 esitatud teavitamiskünnistele ja II peatükis esitatud abi ülemmääradele, võetakse arvesse abi saavale tegevusele või projektile või ettevõtjale (sõltuvalt abi liigist) antava riigiabi kogusumma.

2. Kui riigiabiga kombineeritakse institutsioonide, asutuste, ühisettevõtete või muude liidu organite poolt keskselt hallatavat liidu rahastamist, mis ei ole liikmesriigi otsese ega kaudse kontrolli all, siis võetakse selle kindlakstegemisel, kas teavitamiskünniseid ja abi ülemmäärasid või maksimaalseid abisummasid on järgitud, arvesse ainult riigiabi, tingimusel et riiklikest vahenditest samade abikõlblike kulude katmiseks saadava toetuse kogusumma ei ületa liidu õiguses ettenähtud kõige soodsamat rahastamismäära.

3. Käesoleva määrusega teavitamiskohustusest vabastatud abi, mille abikõlblikud kulud on kindlaksmääratavad, võib kumuleerida järgmisega:

a) igasugune muu riigiabi, tingimusel et asjaomane abi ja käesoleva määruse alusel teavitamiskohustusest vabastatud abi on seotud erinevate kindlaksmääratavate abikõlblike kuludega;

b) igasugune muu riigiabi, mis on seotud samade osaliselt või täielikult kattuvate abikõlblike kuludega, tingimusel et sellise kumuleerimise tulemusel ei ületata käesoleva määruse alusel kohaldatavat suurimat abi osakaalu või abisummat;

c) igasugune vähese tähtsusega abi, mis on seotud samade abikõlblike kuludega nagu käesoleva määruse alusel teavitamiskohustusest vabastatutud abi, tingimusel et sellise kumuleerimise tulemusel ei ületata käesoleva määruse alusel kohaldatavat suurimat abi osakaalu või abisummat;

d) igasugune muu riigiabi, mida ei anta kindlaksmääratavate abikõlblike kulude põhjal, eelkõige määrusega (EL) nr 651/2014 teavitamiskohustusest vabastatud abi või vähese tähtsusega abi, mida ei anta kindlaksmääratavate abikõlblike kulude põhjal.

Artikkel 9

Teave ja selle avaldamine

1. Asjaomane liikmesriik hoolitseb selle eest, et komisjoni läbipaistvusmoodulis ([26]) või riikliku või piirkondliku tasandi riigiabi ülevaatlikul veebisaidil avaldatakse järgmine teave:

a) artiklis 19 osutatud koondteave II lisas esitatud standardvormingus või link veebilehele, kus see on esitatud;

b) iga abimeetme terviktekst vastavalt artiklis 19 ettenähtule või link terviktekstiga veebilehele;

c) III lisas osutatud teave iga 100 000 eurot ületava üksikabi kohta.

2. Liikmesriigid korraldavad oma ülevaatlikud riigiabi käsitlevad veebisaidid viisil, mis võimaldab teabe hõlpsat kättesaadavust vastavalt III lisas ettenähtule.

([25]) ELT C 14, 19.1.2008, lk 6.
([26]) Riigiabi läbipaistvusmooduli avalik otsing, mis asub aadressil https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=et.

3. Maksusoodustustena antava abi kavade puhul loetakse lõike 1 tingimused täidetuks, kui liikmesriigid avaldavad ettenähtud teabe üksikabi summade kohta järgmistes vahemikes (miljonites eurodes):

0,1–0,5;

0,5–1;

1–2;

2–5;

5–10;

10–20;

20–50;

50 ja enam.

4. Liikmesriigid avaldavad lõike 1 punktis c osutatud teabe süstematiseeritud, kättesaadaval ja standarditud viisil, nagu on ette nähtud III lisas, ning võimaldama tõhusa otsingu- ja allalaadimisfunktsiooni kasutamist. Liikmesriigid avaldavad nimetatud teabe kuue kuu jooksul alates abi andmise kuupäevast või maksusoodustuste vormis antava abi puhul ühe aasta jooksul alates maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast. Teave peab olema kättesaadav vähemalt kümme aastat alates abi andmise kuupäevast.

5. Komisjon avaldab oma veebisaidil järgmise teabe:

a) lingid lõikes 1 osutatud riigiabi veebisaitidele;

b) artiklis 19 osutatud kokkuvõtlik teave.

II PEATÜKK

ERI ABILIIKIDE SUHTES KOHALDATAVAD ERISÄTTED

1. JAGU

Tegevusabi

Artikkel 10

Abi transpordi väliskulude vähendamiseks

1. Transpordi väliskulude vähendamiseks antava tegevusabi kavad on aluslepingu artikli 93 tähenduses siseturuga kokkusobivad ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teavitamiskohustusest, kui käesoleva artikli ja I peatüki tingimused on täidetud.

2. Raudtee- või siseveetransport või mitmeliigiline säästev reisijate- ja kaubavedu on abikõlblik. Abi tuleb anda transpordiettevõtjatele või transpordikorraldajatele, kes valivad kestliku maismaatranspordi lahendused.

3. Abikõlblikud kulud on see osa transpordi väliskuludest, mida välditakse nii, et konkureerivate vähem kestlike transpordiliikide asemel kasutatakse kestliku mitmeliigilise transpordi kontekstis raudtee- või siseveetransporti või lähimerevedusid. Välditud väliskulud arvutatakse vastavalt reeglitele ja meetodile, mis on esitatud komisjoni transpordi väliskulude käsiraamatus (muudetud või asendatud kujul) ([27]).

([27]) Euroopa Komisjon, Liikuvuse ja transpordi peadirektoraat, Essen, H., Fiorello, D., El Beyrouty, K. *et al.*: *Handbook on the external costs of transport* (2019. aasta versioon 1.1), Euroopa Liidu Väljaannete talitus, 2020, https://data.europa.eu/doi/10.2832/51388.

4. Abikõlblike kulude arvutamiseks korrutatakse omavahel i) toetatava transpordiliigi ja vähem kestliku alternatiivi väliskulude vahe reisijakilomeetri, tonnkilomeetri või sõidukikilomeetri (või muu komisjoni käsiraamatus esitatud transpordiühiku) kohta ja ii) samade ühikute koguarv abisaajate peale kokku abikõlblike kulude kandmise ajavahemiku jooksul. Liikmesriigid võivad väliskulude meetodit kasutada mistahes tegevuskulude, sealhulgas taristu kasutamisega seotud tegevuskulude puhul.

5. Abi osakaal ei tohi ületada 60 % abikõlblikest kuludest.

6. Abi tuleb anda vastavalt osutatud transporditeenuse tegelikele veoüksustele, mis on väljendatud sõidukikilomeetrites, reisijakilomeetrites reisijateveoteenuste puhul, tonnkilomeetrites kaubaveoteenuste puhul või muudes komisjoni käsiraamatus esitatud transpordiühikutes, ja mitte kindlasummalise maksena.

7. Transpordiettevõtjatele ja transpordikorraldajatele antav abi peab takistama kestlikele transpordiliikidele ülemineku vähenemist või üleminekut hoogustama. Sel eesmärgil teevad abisaajad avalikult kättesaadavaks vähemalt järgmise teabe:

a) abi andev asutus;

b) abi andmise kuupäev;

c) saadud abisummad;

d) abiga hõlmatud ajavahemik ja tegevus.

Artikkel 11

Abi uute äriliste raudtee- ja sisevee-kaubaveoühenduste loomiseks

1. Abikavad uute äriliste raudtee-kaubaveoühenduste ja uute äriliste sisevee-kaubaveoühenduste loomiseks on aluslepingu artikli 93 tähenduses siseturuga kokkusobivad ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teavitamiskohustusest, kui käesoleva artikli ja I peatüki tingimused on täidetud.

2. Abi tuleb anda transpordiettevõtjatele või transpordikorraldajatele, kes koguvad nõudlust ja korraldavad regulaarseid kaubavedusid raudtee- või sisevee-kaubaveo terminalide vahel, et luua uusi ärilisi raudtee- ja sisevee-kaubaveoühendusi,

3. Abikõlblikud kulud on seoses asjaomase ühendusega tekkinud tegevuskahjum maksimaalselt viie aasta jooksul alates kuupäevast, millal abisaaja alustas uue ärilise transpordiühenduse käitamist.

4. Samuti on abikõlblikud uue ühenduse võimaliku käivitamisega seotud ja sellele eelnevad tegevuskulud, nagu ettevalmistavad või teostatavusuuringud. Kui uus äriline ühendus käivitatakse, võetakse sellised tegevuskulud arvesse uue ärilise ühenduse käitamise esimese aasta abikõlblike kuludena. Kui uut ärilist ühendust ei käivitata, loetakse selliseid tegevuskulusid abikõlblikeks kuni aasta pikkuse ajavahemiku jooksul pärast nende esmakordse kandmise kuupäeva.

5. Käesoleva artikli kohaldamisel tähendab tegevuskahjum negatiivset erinevust asjaomase ühenduse tulude ja tegevuskulude vahel, sealhulgas uue ärilise transpordiühenduse loomisega seotud ja sellele eelnevate tööde tegevuskulud. Uue ärilise transpordiühenduse jaoks ette nähtud abikõlblikud kulud hõlmavad kõiki uue ärilise transpordiühenduse käitamise otseseid tegevuskulusid ja kohast osa tegevuskuludest, mis on uue ärilise transpordiühenduse ja muu tegevuse puhul ühised. Arvessevõetav tulu hõlmab kogu uuest ärilisest transpordiühendusest teenitud tulu, sealhulgas igasugust tegevusabi, mis on saadud transpordi väliskulude vähendamiseks.

6. Abi osakaal ei tohi esimesel aastal ületada 80 % abikõlblikest kuludest, teisel aastal 70 % abikõlblikest kuludest, kolmandal aastal 60 % abikõlblikest kuludest, neljandal aastal 50 % abikõlblikest kuludest ja viiendal aastal 40 % abikõlblikest kuludest.

7. Abi võidakse välja maksta ettemaksena ainult juhul, kui väljamaksed tehakse iga-aastaselt, st iga aastase perioodi alguses. Kui abi makstakse välja ettemaksena, koostatakse abikõlblike kulude kohta eelnev hinnang, tuginedes põhjendatud prognoosidele, ja kulud diskonteeritakse nende väärtusele abi andmise ajal.

8. Liikmesriigid peavad kehtestama järelevalve- ja tagasinõudemehhanismi selle tagamiseks, et abi ei ületa lõikes 6 osutatud lubatud osakaalu.

2. JAGU

Investeeringuteks ettenähtud abi

A alajagu

Investeeringuteks ettenähtud abi ühe- ja mitmeliigiliste raudtee teenindusrajatiste, siseveeteede rajatiste ning eraharuteede jaoks

Artikkel 12

Ühe- ja mitmeliigilise raudtee teenindusrajatiste ja siseveeteede rajatiste ehitamiseks, täiustamiseks ja uuendamiseks antav abi

1. Raudtee teenindusrajatiste, siseveeteede rajatiste ning mitmeliigilise raudtee- või siseveetranspordi rajatiste ehitamiseks, täiustamiseks ja uuendamiseks (sealhulgas asendamiseks) antav abi on aluslepingu artikli 93 tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teavitamiskohustusest, kui käesoleva artikli ja I peatüki tingimused on täidetud.

2. Abi tuleb anda raudtee teenindusrajatiste, siseveeteede rajatiste või mitmeliigilise raudtee- või siseveetranspordi rajatiste omanikele või käitajatele, kes ehitavad, täiustavad või uuendavad selliseid rajatisi kava alusel; erandiks on abi raudtee- või sisevee-kaubaveo terminalide ehitamiseks, täiustamiseks ja uuendamiseks, mida võib anda ka sihtotstarbelise üksikabina. Sihtotstarbelise üksikabi andmise korral peab läbilaskevõime võimalik nõudlus vähemalt keskpikas perspektiivis olema suurem kui kombineeritud läbilaskevõime, mis on abi saaval rajatisel ning muudel olemasolevatel või juba planeeritud rajatistel, mida saaks mõistlikult hinnates kasutada abi saava rajatise alternatiivina.

3. Abikõlblikud on investeerimiskulud materiaalsesse (põhi- ja vallasvarasse) ja immateriaalsesse varasse, mis on otseselt seotud konkreetse rajatise ehitamise, täiustamise või uuendamisega. Investeerimiskulu hõlmab maapealseid rajatisi (näiteks ladustamiseks), paikseid seadmeid (näiteks laod ja terminalihooned), rajatiste ekspluatatsiooniks kasutatavat varustust (nagu liikurvirnastid), mis paikneb rajatises, samuti IT- ja digiseadmed ning tarkvara transpordiga seotud teenuste osutamiseks. Samuti on abikõlblikud teostatavus- ja topoloogiauuringutest tulenevad kulud ning planeerimis- ja paigalduskulud.

4. Abikõlblikud ei ole transpordivälise tegevusega seotud kulud.

5. Abisumma ei tohi ületada madalamat järgmistest künnistest:

a) abikõlblike kulude erinevus summast, mis saadakse, liites kokku investeeringu majandusliku eluea vältel saadud tegevuskasumi diskonteeritud väärtuse ning investeeringu diskonteeritud jääkväärtuse (jääkväärtus investeeringu majandusliku eluea lõpus). Tegevuskasum hõlmab ka täiendavat puhaskasumit, mis on saadud asjaomases rajatises toimuva transporditegevusega seotud transpordivälisest tegevusest (näiteks rajatises asuvate äriruumide rentimine). Tegevuskasum ja jääkväärtus arvatakse abikõlblikest kuludest maha eelnevalt, võttes aluseks põhjendatud prognoosid, või tagantjärele, kasutades tagasinõudemehhanismi. Abisumma võib anda võimaluse teenida mõistlikku kasumit. Mõistlik kasum määratakse kindlaks, lähtudes asjaomase sektori ja projektiliigi puhul tavalisest kasumist. Igal juhul tuleb mõistlikuks lugeda kapitali tasuvuse määr, mis ei ületa asjaomast vahetustehingute intressimäära pluss 100 baaspunkti suurune preemia;

b) 50 % abikõlblikest kuludest.

6. Erandina lõikest 5 tuleb abi puhul, mis ei ületa 5 miljonit eurot projekti kohta, anda abi maksimaalse ülemmääraga 50 % abikõlblikest kuludest.

7. Abi osakaalu võidakse suurendada kuni 10 protsendipunkti selliste rajatiste puhul, mis kuuluvad TEN-Tsse.

8. Juurdepääs abi saavale rajatisele peab olema avatud, läbipaistev ja mittediskrimineeriv ning see tuleb anda kõigile huvitatud kasutajatele vastavalt valdkondlikele õigusaktidele, sealhulgas direktiivile 2012/34/EL.

9. Igasugune kontsessioon või muu volitus kolmandale isikule abi saava rajatise ehitamiseks, täiustamiseks, käitamiseks või rentimiseks peab olema antud konkurentsipõhiselt, läbipaistvalt, mittediskrimineerivalt ja tingimusteta.

10. Kui abi saava rajatise omanik, käitaja või keegi kavandatavatest lõppkasutajatest on osa samast ettevõtjast või on sidusettevõtja I lisa tähenduses, siis antakse rajatise käitamise õigus avatud, konkurentsipõhise, läbipaistva ja mittediskrimineeriva menetluse alusel, milles on lubatud osaleda sidusettevõtjatel, kui need on olemas. Käesolevat lõiget ei kohaldata raudtee teenidusrajatiste, siseveeteede rajatiste ega mitmeliigilise raudtee- või siseveetranspordi rajatiste täiustamiseks antava abi suhtes, kui täiustamise investeerimiskulud vähemalt viie aasta pikkuse perioodi jooksul ei ületa 10 % alginvesteeringu väärtusest.

Artikkel 13

Eraharuteede ehitamiseks, täiustamiseks ja uuendamiseks antav abi

1. Eraharuteede ehitamiseks, täiustamiseks või uuendamiseks (sealhulgas asendamiseks) ettenähtud abi kavad on aluslepingu artikli 93 tähenduses siseturuga kokkusobivad ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teavitamiskohustusest, kui käesoleva artikli ja I peatüki tingimused on täidetud.

2. Abi tuleb anda sellisele eraharutee omanikule või käitajale, kes eraharuteed ehitavad, täiustavad või uuendavad.

3. Abikõlblikud on investeerimiskulud igasugusesse varasse, mis on otseselt seotud konkreetse eraharutee ehitamise, täiustamise ja uuendamisega. Samuti on abikõlblikud teostatavus- ja topoloogiauuringud ning planeerimis- ja paigalduskulud. Ühtlasi on abikõlblikud kulud peale-/mahalaadimisplatvormidele ning eraharuteedel toimuva raudteetegevuse jaoks vajalikule varustusele, tingimusel et kõnealused platvormid ja varustus on ostetud rongidel veetava kauba peale- ja mahalaadimiseks eraharuteedel.

4. Abisumma ei tohi ületada madalamat järgmistest künnistest:

a) abikõlblike kulude erinevus summast, mis saadakse, liites kokku investeeringu majandusliku eluea vältel saadud tegevuskasumi diskonteeritud väärtuse ning investeeringu diskonteeritud jääkväärtuse (jääkväärtus investeeringu majandusliku eluea lõpus). Tegevuskasum ja jääkväärtus arvatakse abikõlblikest kuludest maha eelnevalt, võttes aluseks põhjendatud prognoosid, või tagantjärele, kasutades tagasinõudemehhanismi. Abisumma võib anda võimaluse teenida mõistlikku kasumit. Mõistlik kasum määratakse kindlaks, lähtudes asjaomase sektori ja projektiliigi puhul tavalisest kasumist. Igal juhul tuleb mõistlikuks lugeda kapitali tasuvuse määr, mis ei ületa asjaomast vahetustehingute intressimäära pluss 100 baaspunkti suurune preemia;

b) 50 % abikõlblikest kuludest.

5. Erandina lõikest 4 tuleb abi puhul, mis ei ületa 2,5 miljonit eurot projekti kohta, anda abi maksimaalse ülemmääraga 50 % abikõlblikest kuludest.

B alajagu

Investeeringuteks ettenähtud abi raudtee- ja siseveetranspordi sõidukite ning kestliku mitmeliigilise transpordi seadmete soetamiseks

Artikkel 14

Raudtee- ja siseveetranspordi sõidukite soetamiseks antav abi

1. Investeeringuteks ettenähtud abi kavad, millega toetatakse raudtee- või siseveetranspordi sõidukite soetamist, on aluslepingu artikli 93 tähenduses siseturuga kokkusobivad ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teavitamiskohustusest, kui käesoleva artikli ja I peatüki tingimused on täidetud.

2. Abikõlblikud on kõik investeerimiskulud, mis on seotud raudtee- või siseveetranspordiks kasutatavate uute või kasutatud sõidukite soetamisega ning millest on maha arvatud mis tahes muu saadud abi. Selliste kulude hulka võivad kuuluda eelkõige sõiduki hind ja tarnekulud. Projektiuuringute, konsultatsioonide ja inseneritööde kulud on abikõlblikud tingimusel, et need on seotud käesolevas artiklis osutatud investeeringutega ja moodustavad osa nendest. Toetuskõlblikud ei ole spetsiaalselt pukseerimiseks ehitatud laevad (vedurlaevad).

3. Abi tuleb anda:

a) raudteesektori uutele turuletulijatele või

b) raudteeveo-ettevõtjatele, siseveetranspordi ettevõtjatele või raudtee- ja siseveetranspordi sektori liisinguettevõtjatele, kui need ettevõtjad kvalifitseeruvad VKEdeks või VKTKEdeks.

4. Abi tuleb anda garantii vormis raudtee- või siseveetranspordi sõiduki ostjale. Garantiid tuleb anda otse lõplikele abisaajatele või krediidiasutustele ja muudele finantsasutustele kui finantsvahendajatele, tingimusel et abisaajal on finantsvahendaja valimisel vabad käed. Finantsvahendaja peab suutma tõendada, et ta kasutab mehhanismi, millega tagatakse, et kasu läheb suurimal võimalikul määral lõplikele abisaajatele suuremate rahastamismahtude, riskantsemate portfellide, väiksemate tagatisnõuete, väiksemate garantiipreemiate või madalamate intressimäärade kujul kui olukorras, kus sellist riigigarantiid ei antaks.

5. Garantii tuleb anda uutele üksiklaenudele raudtee- või siseveetranspordi sõidukite soetamiseks. Tagatava laenu nominaalsumma ei tohi olla suurem kui abikõlblikud kulud. Garantii ei tohi olla suurem kui 80 % tagatavast laenust. Riigigarantiid antakse vähemalt 50 baaspunkti suuruse tasu eest, kui abi andva liikmesriigi krediidireiting on AAA-A.

6. Garantii kestus peab olema piiratud ja võib maksimaalselt olla 15 aastat.

7. Raudtee- või siseveetranspordi sõidukite soetamiseks antavat abi võib kumuleerida koostalitlusvõime jaoks antud abiga või abiga tehniliseks kohandamiseks ja ajakohastamiseks antava abiga, kui lõikes 2 nimetatud abikõlblike kulude hulgast on välja jäetud käesoleva määruse artikli 16 lõikes 6 osutatud täiendavad netokulud koostalitlusvõime tagamiseks või käesoleva määruse artikli 17 lõike 6 kohased investeeringud ajakohastamiseks ja tehniliseks kohandamiseks.

Artikkel 15

Abi ühendveo-laadimisüksuste või laeva pardal kasutatavate kraanade soetamiseks

1. Investeeringuteks ettenähtud abi kavad uute või kasutatud ühendveo-laadimisüksuste või laeva pardal kasutatavate kraanade soetamiseks on aluslepingu artikli 93 tähenduses siseturuga kokkusobivad ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teavitamiskohustusest, kui käesoleva artikli ja I peatüki tingimused on täidetud.

2. Abi tuleb anda ettevõtjatele, kes soetavad ühendveo-laadimisüksusi ja laeva pardal kasutatavaid kraanasid.

3. Abikõlblikud on järgmised kulud:

a) ühendveo-laadimisüksuste puhul üksnes autoveol kasutatavate transpordiüksuste maksumuse ja kestliku mitmeliigilise transpordi eesmärgil ümberlaadimist võimaldavate ühendveo-laadimisüksuste maksumuse erinevus;

b) laeva pardal kasutatavate kraanade puhul täielik soetamishind.

4. Abikõlblike kulude hulka kuuluvad teostatavusuuringute ning planeerimise ja paigaldamise kulud.

5. Lõike 3 punktis a osutatud juhul ei tohi abisumma ületada 40 % abikõlblikest kuludest ja lõike 3 punktis b osutatud juhul 20 % abikõlblikest kuludest.

C alajagu

Investeeringuteks ettenähtud abi koostalitlusvõime ning tehnilise kohandamise ja ajakohastamise tagamiseks

Artikkel 16

Abi koostalitlusvõime tagamiseks

1. Investeeringuteks ettenähtud abi kavad, millega toetatakse investeerimist varasse, mis aitab tagada katkematud liiklusvood riiklike võrkude või transpordiliikide vahel, on aluslepingu artikli 93 tähenduses siseturuga kokkusobivad ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teavitamiskohustusest, kui käesoleva artikli ja käesoleva määruse I peatüki tingimused on täidetud.

2. Abi tuleb raudtee- või siseveetranspordi sõidukite omanikele, transpordiettevõtjatele ja transpordikorraldajatele anda lõikes 3 osutatud investeeringuteks kestliku maismaatranspordi sektorites.

3. Abikõlblikud on järgmised investeerimisprojektid:

a) Euroopa rongijuhtimissüsteem (ETCS), tulevane raudtee-mobiilsidesüsteem (FRMCS), sealhulgas kombineerituna raudtee globaalse mobiilsidesüsteemiga (GSM-R), ja rongi automaatjuhtimine (ATO) osana Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemist (ERTMS), nagu on kirjeldatud liidu teisese õiguse aktides; ([28])

b) digitaalne automaatne haakeseade ([29]);

c) eraldiseisvad GSM-R seadmed;

d) veeremi kohandamine eri elektrisüsteemidega;

e) veeremi kohandamine eri rööpmelaiustega;

f) siseveelaevade kohandamine meresadamate teenindamiseks ja merelaevade kohandamine siseveesadamate teenindamiseks;

g) siseveelaevade kohandamine muutuvate laevatatavustingimustega, sealhulgas madala veetasemega;

h) veeremi ja siseveelaevade automatiseerimine;

i) sõidukite kohandamine ühendveo-laadimisüksuste transpordiks;

([28]) Komisjoni 10. augusti 2023. aasta rakendusmäärus (EL) 2023/1695, milles käsitletakse Euroopa Liidu raudteesüsteemi kontrolli ja signaalimise allsüsteemide koostalitluse tehnilist kirjeldust ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2016/919 (ELT L 222, 8.9.2023, lk 380, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/1695/oj).

([29]) Digitaalne automaatne haakeseade on koostalitlusvõimeline komponent kaubarongi veeremi automaatseks kokku- ja lahtiühendamiseks nii füüsiliselt (nt mehaaniline ühendus ja suruõhuliin pidurdamiseks) kui ka digitaalselt (nt elektritoide ja andmesideühendus). Digitaalne automaatne haakeseade on üks elemente, mis võimaldab luua tänapäevase ja digitaalse Euroopa raudtee-kaubaveo. See suurendab tänu automatiseerimisprotsessidele tõhusust, ent tagab lisaks sellele telemaatikarakenduste piisava energiavarustuse ning turvalise andmeside kogu rongis.

j) jõeteabeteenuste rakendamiseks vajalik põhitehnoloogia, nagu Euroopa jõeteabeteenuste keskkond, siseveelaevanduse elektrooniliste kaartide kuvamis- ja teabesüsteem, kipritele edastatavad teated, siseveelaevanduse automaatne identifitseerimissüsteem ja rahvusvaheline elektrooniline laevaettekannete süsteem;

k) kaubaveo juures kasutatavad telemaatikarakendused ja muu kaubaveotarkvara, kui need aitavad kaasa katkematutele liiklusvoogudele eri transpordiliikide vahel, ennekõike mitmeliigilise transpordi identifitseerimis-, jälgimis- ja jälgitavussüsteemid ning mitmeliigilise transpordi andmevahetusplatvormid, välja arvatud investeeringud sellistesse reisijateveoteenuste rakendustesse nagu süsteemid, mis annavad reisijatele teavet enne reisi ja reisi ajal, reisijatele mõeldud broneerimis- ja maksesüsteemid, pagasihaldus ning reisirongide ja muude reisijateveo liikide vaheliste ühenduste haldus.

4. Abikõlblikud on kõik kulud, mis on vajalikud lõikes 3 osutatud investeerimisprojektide elluviimiseks. Selliste kulude hulka kuuluvad asjakohase tehnoloogia ostmiseks ja paigaldamiseks vajalikud kulud, projektijuhtimiskulud ja tarnekulud. Lisaks sellele on abikõlblikud kulud, mis on seotud uuringute, katsete ja tüübikinnituste ning katse- ja prototüüppaigaldistega tehnoloogilise valmiduse taseme 9 ([30]) tehnoloogia kasutuselevõtul. Hoolduskulud ei ole abikõlblikud. Abiga rahastatakse kas uusi või kasutatud varasid. Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemiga seotud koostalitlusvõime tagamise investeeringute puhul on abikõlblikud need kulud, mis on seotud Euroopa ülemaailmse satelliitnavigatsioonisüsteemi funktsioonide integreerimisega Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemi. Samuti on toetuskõlblikud kulud FRMCS seadmetega kombineeritud GSM-R seadmetele. Kulud investeeringutele, mis tehakse eraldiseisvatesse GSM-R seadmetesse, on toetuskõlblikud ainult siis, kui need on tekkinud kuni 31. detsembrini 2031.

5. Abi osakaal ei tohi ületada:

a) 90 % abikõlblikest kuludest lõike 3 punktides a ja b osutatud investeerimisprojektide puhul;

b) 50 % abikõlblikest kuludest lõike 3 punktides c–k osutatud investeerimisprojektide puhul.

6. Kui tegu on investeeringutega sellise raudtee- või siseveetranspordi sõiduki või ühendveo-laadimisüksuse või laeva pardal kasutatava kraana koostalitlusvõime tagamiseks, mille soetamine on kavas, siis peavad abikõlblikud kulud piirduma koostalitlusvõimega seotud täiendavate netokuludega, tingimusel et sellised kulud ei ole juba kaetud mõnel muul kujul antava abiga, eelkõige artiklite 14 ja 15 kohase abiga. Koostalitlusvõimega seotud täiendavad netokulud arvutatakse kui vahe, mille võrra kogukulu sellise raudtee- või siseveetranspordiks kasutatava sõiduki või ühendveo-laadimisüksuse või laeva pardal ostmiseks, mida kavatsetakse soetada ja mida selliste investeeringutega kohandatakse, erineb kogukulust sama või sarnase sõiduki või ühendveo-laadimisüksuse või laeva pardal kasutatava kraana ostmiseks vastupidise stsenaariumi korral, kui koostalitlusvõime investeeringuid ei tehta.

7. Vähemalt viie aasta jooksul abi andmisest peavad lepingupõhised kokkulepped, mis puudutavad koostalitlusvõime jaoks antud abist rahastatud vara üleandmist või kasutamist tasu eest (näiteks rentimiseks), sisaldama klauslit selle kohta, et investeeringut, mis tagab asjaomase vara koostalitlusvõime, rahastati riigiabist. Lisaks sellele tuleb lepingupõhistes kokkulepetes vajaduse korral määratleda vastavad kohustused, mis on esitatud lõikes 9, ja märkida abisumma.

8. Investeering tuleb teha ja lõpule viia vähemalt üks aasta enne kuupäeva, mil abisaav investeering liidu tasandil kohustuslikuks muutub.

9. Selliste veeremiüksuste registreerimisstaatus Euroopa raudteeveeremi registris, mille jaoks toetatud investeeringut on kasutatud, peab olema „kehtib“ (mida tõendab komisjoni rakendusotsuse (EL) 2018/1614 ([31]) 3. liites määratletud kood 00) vähemalt viie aasta jooksul pärast investeeringu tegemist.

([30]) Komisjoni teatis „Teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antava riigiabi raamistik“ (ELT C 414, 28.10.2022, lk 1), joonealune märkus 60. Vt ka komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Progressi võimaldavate tehnoloogiate Euroopa strateegia – võimalus majanduskasvuks ja uuteks töökohtadeks“ (COM(2012) 341 final).

([31]) Komisjoni 25. oktoobri 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/1614, milles sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/797 artiklis 47 osutatud veeremiregistrite kirjeldused ning muudetakse komisjoni otsust 2007/756/EÜ ja tunnistatakse see kehtetuks (ELT L 268, 26.10.2018, lk 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1614/oj).

Artikkel 17

Abi kestliku maismaatranspordi sektorite tehniliseks kohandamiseks ja ajakohastamiseks.

1. Investeeringuteks ettenähtud abi kavad, millega toetatakse investeerimist varasse, mis aitab kaasa kestliku maismaatranspordi sektorite tehnilisele kohandamisele ja ajakohastamisele, on aluslepingu artikli 93 tähenduses siseturuga kokkusobivad ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teavitamiskohustusest, kui käesoleva artikli ja I peatüki tingimused on täidetud.

2. Abi tuleb raudtee- või siseveetranspordi sõidukite omanikele, transpordiettevõtjatele ja transpordikorraldajatele anda lõikes 3 osutatud investeeringuteks kestliku maismaatranspordi sektorites.

3. Abikõlblikud on järgmised investeerimisprojektid:

a) veeremi moderniseerimine või renoveerimine;

b) siseveelaevade moderniseerimine või renoveerimine, näiteks hüdrodünaamika ja tõhususe parandamiseks;

c) kestliku mitmeliigilise transpordi seadmete moderniseerimine või renoveerimine;

d) veeremi ja siseveelaevade tehniline kohandamine uut tüüpi kaubaga;

e) kaubaveo juures kasutatavad telemaatikarakendused ja muu kaubaveotarkvara raudtee- ja siseveetranspordi sektorites, mis ei kuulu artikli 16 kohaldamisalasse, nagu süsteemid, mis annavad teavet ainuüksi ühe transpordiliigi kohta või digitaalsed broneerimis- ja maksesüsteemid, mis ei aita kaasa katkematutele liiklusvoogudele, välja arvatud investeeringud sellistesse reisijateveoteenuste rakendustesse nagu süsteemid, mis annavad reisijatele teavet enne reisi ja reisi ajal, reisijatele mõeldud broneerimis- ja maksesüsteemid, pagasihaldus ning reisirongide ja muude reisijateveo liikide vaheliste ühenduste haldus;

f) liiklusprognoosi tarkvara (eeldatav väljumisaeg / eeldatav saabumisaeg) ja marsruudi optimeerimise tarkvara;

g) digisüsteemid tööaja ja puhkeperioodide jälgimiseks raudteeveotegevuse puhul.

4. Abikõlblikud on kõik investeeringute tegemiseks vajalikud kulud. Selliste kulude hulka võivad kuuluda eelkõige asjakohase tehnoloogia ostmiseks ja paigaldamiseks vajalikud kulud, olemasoleva paigaldatud tehnoloogia täiustamisega seotud kulud, projektijuhtimiskulud ja tarnekulud. Abikõlblikud on kulud, mis on seotud uuringute, katsete ja tüübikinnituste ning katse- ja prototüüppaigaldistega tehnoloogilise valmiduse taseme 9 ([32]) tehnoloogia kasutuselevõtul. Hoolduskulud ei ole abikõlblikud. Abiga rahastatakse kas uusi või kasutatud varasid.

5. Abi osakaal ei tohi ületada 30 % abikõlblikest kuludest.

6. Investeeringute puhul sellistesse raudtee- või siseveetranspordi sõidukitesse või kestliku mitmeliigilise transpordi seadmetesse, mille soetamine on kavas, on abikõlblikud kulud piiratud täiendavate netokuludega tehniliseks kohandamiseks ja ajakohastamiseks, tingimusel et sellised kulud ei ole juba kaetud mõne muu abiga, eelkõige artiklite 14 ja 15 kohase abiga. Tehnilise kohandamise ja ajakohastamisega seotud täiendavad netokulud arvutatakse kui vahe, mille võrra kogukulu sellise raudtee- või siseveetranspordiks kasutatava sõiduki või kestliku mitmeliigilise transpordi seadmete ostmiseks, mida kavatsetakse soetada ja mida selliste investeeringutega paigaldatakse, erineb kogukulust sellise sama või sarnase vara soetamiseks, mida tuleb vastupidise stsenaariumi korral tehniliselt kohandada ja ajakohastada.

([32]) Komisjoni Teatis — Teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antava riigiabi raamistik (ELT C 414, 28.10.2022, lk 1, vt joonealune märkus 60. Vt ka komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Progressi võimaldavate tehnoloogiate Euroopa strateegia – võimalus majanduskasvuks ja uuteks töökohtadeks“ (COM(2012) 341 final).

7. Vähemalt viie aasta jooksul abi andmisest peavad lepingupõhised kokkulepped kestliku mitmeliigilise transpordi sõidukite ja seadmete tehniliseks kohandamiseks ja ajakohastamiseks antavast abist rahastatud vara üleandmiseks või kasutamiseks tasu eest sisaldama klauslit selle kohta, et asjaomase vara kohandamist või ajakohastamist rahastati riigiabist, ning selles tuleb märkida abisumma.

8. Investeering tuleb teha ja lõpule viia vähemalt üks aasta enne kuupäeva, mil toetatav investeering liidu tasandil kohustuslikuks muutub.

III PEATÜKK

JÄRELEVALVE

Artikkel 18

Grupierandi tühistamine

Kui liikmesriik annab abi, mis on väidetavalt käesoleva määruse alusel teavitamiskohustusest vabastatud, ilma et oleksid täiendatud I ja II peatükis sätestatud tingimused, siis võib komisjon pärast seda, kui ta on andnud asjaomasele liikmesriigile võimaluse oma seisukohad teatavaks teha, võtta vastu otsuse, et kõigist või mõnedest asjaomase liikmesriigi poolt edaspidi vastu võetavatest abimeetmetest, mis muidu vastaksid käesoleva määruse nõuetele, tuleb komisjonile vastavalt aluslepingu artikli 108 lõikele 3 teatada. Teavitamiskohustus võib piirduda meetmetega, millega antakse teatavat liiki abi või millega antakse abi teatavatele abisaajatele, või asjaomase liikmesriigi teatavate ametiasutuste poolt vastu võetud meetmetega.

Artikkel 19

Aruandlus

Liikmesriigid esitavad komisjonile:

a) kokkuvõtliku teabe iga käesoleva määruse alusel teavitamiskohustusest vabastatud abimeetme kohta, kasutades II lisas esitatud standardvormi, ja lingiabimeetme terviktekstile, mis hõlmab selle muudatusi, komisjoni elektroonilise teatamissüsteemi kaudu 20 tööpäeva jooksul alates abimeetme jõustumise kuupäevast ja

b) elektroonilise aastaaruande, millele on osutatud komisjoni määruses (EÜ) nr 794/2004 ([33]) ning mis käsitleb käesoleva määruse kohaldamist ja sisaldab komisjoni määruses (EÜ) nr 794/2004 osutatud teavet iga täisaasta või aasta iga osa kohta, mil käesolevat määrust kohaldatakse.

Artikkel 20

Hindamine

1. Käesolevat määrust kohaldatakse ainult selliste abikavade suhtes, mille puhul tehakse lõike 2 kohane järelhindamine, kuni kuue kuu kestel pärast nende jõustumist, või sellise pikema perioodi kestel, mille komisjon määrab pärast konkreetse abikava hindamiskava hindamist vastavalt lõikele 8.

([33]) Komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (ELT L 140, 30.4.2004, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/794/oj).

2. Abikava kohta tehakse järelhindamine, kui selle riigiabi eelarve või arvestuslikud kulud on mis tahes aastal suuremad kui 150 miljonit eurot või kava kogukestuse jooksul 750 miljonit eurot. Kogukestus on asjaomase kava kestus koos võimaliku sellele eelneva, sarnast eesmärki ja geograafilist ala hõlmanud kava kestusega alates 30. märtsist 2026. Järelhindamist nõutakse üksnes selliste abikavade puhul, mille kogukestus on pikem kui kolm aastat alates 30. märtsist 2026.

3. Järelhindamise nõudest võib loobuda abikavade puhul, mis järgnevad vahetult sarnast eesmärki ja geograafilist ala hõlmavale kavale, mille puhul on tehtud hindamine ja mille kohta on esitatud komisjoni heakskiidetud hindamiskavale vastav lõplik hindamisaruanne, mis ei sisalda ühtegi negatiivset järeldust. Kava, mille lõplik hindamisaruanne ei vasta heakskiidetud hindamiskavale, tuleb viivitamata peatada. Sellise peatatud abikava järglaskava ei kuulu grupierandi alla.

4. Hindamiskava peab sisaldama vähemalt järgmisi elemente: i) hinnatava abikava eesmärgid, ii) hindamisküsimused, iii) tulemusnäitajad, iv) kavandatud metoodika hindamise tegemiseks, v) andmekogumisnõuded, vi) hindamise kavandatud ajakava (sealhulgas vahe- ja lõplike hindamisaruannete esitamise kuupäevad), vii) hindamist tegeva sõltumatu organi kirjeldus või kriteeriumid selle organi valikuks, viii) see, kuidas tagatakse hindamistulemuste avalikkus.

5. Järelhindamise eesmärk on kontrollida, kas kinnitust on leidnud kava siseturuga kokkusobivuse aluseks olevate eelduste ja tingimuste täitmine, eelkõige abimeetme vajalikkus ja tulemuslikkus selle üld- ja erieesmärkide seisukohast. Järelhindamisel kontrollitakse ka kava mõju konkurentsile ja kaubandusele.

6. Järelhindamine tehakse hindamiskava põhjal, mille komisjon on heaks kiitnud.

7. Liikmesriigid esitavad komisjonile selliste abikavade hindamiskava, mille suhtes kohaldatakse lõike 2 alusel hindamist, järgmiselt:

a) 20 tööpäeva jooksul alates kava jõustumisest, kui kava riigiabi eelarve on mis tahes aastal suurem kui 150 miljonit eurot või abikava kogukestuse jooksul 750 miljonit eurot;

b) 30 tööpäeva jooksul pärast olulist muudatust, mille tulemusena kava eelarvet suurendatakse, nii et see on mis tahes aastal suurem kui 150 miljonit eurot või abikava kogukestuse jooksul 750 miljonit eurot;

c) 30 tööpäeva jooksul pärast kava raames mis tahes aastal tehtud 150 miljonit eurot ületavate kulutuste kajastamist ametlikes raamatupidamisaruannetes.

8. Hindamiskava projekt peab vastama riigiabi hindamise ühtsele metoodikale, mille komisjon on vastu võtnud. Komisjon võib näha hindamiskava heakskiitmise otsuses ette algse kuue kuu pikkuse perioodi pikendamise. Liikmesriigid avaldavad komisjoni heakskiidetud hindamiskava.

9. Järelhindamise teeb hindamiskava alusel abi andvast asutusest sõltumatu ekspert. Iga hindamise kohta koostatakse vähemalt üks vahearuanne ja üks lõplik hindamisaruanne. Liikmesriigid avaldavad mõlemad aruanded.

10. Lõplik hindamisaruanne esitatakse komisjonile hiljemalt üheksa kuud enne abikava kehtivusaja lõppu. Seda ajavahemikku võib lühendada kavade puhul, mille hindamise nõue hakkab kehtima kava viimase kahe rakendamisaasta jooksul. Iga hindamise täpne ulatus ja kord sätestatakse komisjoni otsuses hindamiskava heakskiitmise kohta. Võimalikust järgnevast sarnase eesmärgiga abimeetmest teatamisel tuleb kirjeldada, kuidas hindamise tulemusi on arvesse võetud.

Artikkel 21

Järelevalve

1. Selleks et komisjon saaks kontrollida käesoleva määruse alusel teavitamiskohustusest vabastatud abi, säilitavad liikmesriigid üksikasjalikud andmed koos teabe ja tõendavate dokumentidega, mida on vaja selle kindlakstegemiseks, et kõik käesoleva määruse tingimused on täidetud. Selliseid dokumente säilitatakse kümme aastat alates kuupäevast, mil sihtotstarbeline üksikabi anti või mil anti viimane abikava kohane üksikabi.

2. Kavade puhul, mille raames antakse maksualast abi automaatselt (näiteks abisaajate maksudeklaratsioonide alusel) ning mille korral ei kontrollita eelnevalt, et kõik kokkusobivuse tingimused on iga abisaaja puhul täidetud, kontrollib liikmesriik regulaarselt vähemalt tagantjärele ja valimi põhjal, et kõik kokkusobivuse tingimused on täidetud, ja teeb vajalikud järeldused. Liikmesriigid säilitavad kontrollide üksikasjalikke protokolle vähemalt kümme aastat alates kontrolli kuupäevast.

3. Komisjon võib igalt liikmesriigilt nõuda kogu teavet ja kõiki tõendavaid dokumente, mida komisjon peab vajalikuks käesoleva määruse kohaldamise jälgimiseks, sealhulgas lõigetes 1 ja 2 osutatud teavet. Asjaomane liikmesriik esitab küsitud teabe ja tõendavad dokumendid komisjonile 20 tööpäeva jooksul alates taotluse saamisest või pikema tähtaja jooksul, kui selline tähtaeg on taotluses ette nähtud.

IV PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 22

Üleminekusätted

1. Käesolevat määrust kohaldatakse enne selle jõustumist antud üksikabi suhtes, kui see abi vastab kõigile käesolevas määruses sätestatud tingimustele, välja arvatud artiklile 9.

2. Komisjon hindab igasugust abi, mis ei vasta käesolevas määruses esitatud teavitamiskohustusest vabastamise tingimustele, tuginedes asjaomastele raamistikele, suunistele, teatistele ja teadetele.

3. Käesoleva määruse kohaldamisaja lõppedes jäävad kõik käesoleva määruse alusel teavitamiskohustusest vabastatud abikavad sellest vabastatuks veel kuue kuu kestel.

Käesolevas määruses esitatud eeskirjad võivad olla pärast selle kehtivusaja lõppu endiselt kohaldatavad sellise abi suhtes, mis on antud eelarve jagatud täitmise korras liidu vahenditest programmitöö perioodiks 2028–2034.

Artikkel 23

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub 30. märtsil 2026.

Seda kohaldatakse kuni 31. detsembrini 2034.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 16. märts 2026

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

I LISA

VKE mõiste

Artikkel 1

Ettevõtja

Ettevõtja on igasugune majandustegevusega tegelev üksus olenemata selle õiguslikust vormist. See mõiste hõlmab ennekõike käsitööonduse või muu majandustegevusega tegelevaid iseenda tööandjaid ja pereettevõtteid ning püsiva majandustegevusega ühinguid ja ühendusi.

Artikkel 2

Töötajate arv ja rahalised künnised, mis määravad ära ettevõtja kategooria

1. Mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (edaspidi „VKE“) kategooriasse kuuluvad ettevõtjad, kellel on vähem kui 250 töötajat ja kelle aastakäive ei ületa 50 miljonit eurot ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 43 miljonit eurot.

2. VKEde kategoorias loetakse väikesteks need ettevõtjad, kes annavad tööd vähem kui 50 inimesele ja kelle aastakäive ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 10 miljonit eurot.

3. VKEde kategoorias loetakse mikroettevõtjateks need ettevõtjad, kes annavad tööd vähem kui 10 inimesele ja kelle aastakäive ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 2 miljonit eurot.

Artikkel 3

Töötajate arvu ja rahaliste summade arvutamisel arvesse võetavad ettevõtjate liigid

1. Autonoomne ettevõtja on iga ettevõtja, kes ei ole partnerettevõtja lõike 2 tähenduses ega sidusettevõtja lõike 3 tähenduses.

2. Partnerettevõtjad on kõik ettevõtjad, kes ei ole sidusettevõtjad lõike 3 tähenduses ning kes on omavahel järgmisel viisil seotud: üks ettevõtja (eelmise etapi ettevõtja tootmisahelas) omab üksi või koos ühe või mitme lõikes 3 määratletud sidusettevõtjaga 25 % või rohkem teise ettevõtja (järgmise etapi ettevõtja) kapitalist või hääleõigusest.

Ettevõtja võib lugeda autonoomseks ning partnerettevõtjaid mitteomavaks ka juhul, kui 25 % künnise saavutavad või ületavad järgmised investorid (tingimusel et need investorid ei ole eraldi ega ühiselt asjaomase ettevõtjaga lõike 3 tähenduses seotud):

a) riiklikud investeerimisühingud, riskikapitaliettevõtjad, püsivalt riskikapitaliinvesteeringutega tegelevad isikud või isikute rühmad (äriinglid), kes investeerivad kapitali ettevõtjatesse, kelle aktsiad ei ole börsil noteeritud, tingimusel et nende äriinglite koguinvesteering samasse ettevõtjasse on väiksem kui 1 250 000 eurot;

b) ülikoolid või mittetulunduslikud teaduskeskused;

c) institutsionaalsed investorid, sealhulgas regionaalarengu fondid;

d) autonoomsed kohalikud omavalitsused, mille aastaeelarve on alla 10 miljoni euro ja kus on alla 5 000 elaniku.

3. Sidusettevõtjad on ettevõtjad, kes on üksteisega mõnel järgmisel viisil seotud:

a) ettevõtjal on teises ettevõtjas aktsionäride või osanike häälteenamus;

b) ettevõtjal on õigus ametisse määrata või ametist vabastada enamikku teise ettevõtja haldus-, juht- või järelevalveorgani liikmetest;

c) ettevõtjal on õigus rakendada teise ettevõtja suhtes valitsevat mõju vastavalt teise ettevõtjaga sõlmitud lepingule või viimase asutamislepingule või põhikirjale;

d) ettevõtja, kes on teise ettevõtja aktsionär või osanik, kontrollib vastavalt kõnealuse ettevõtja teiste aktsionäride või osanikega sõlmitud kokkuleppele üksi selle ettevõtja aktsionäride või osanike häälteenamust.

Eeldatakse, et valitsev mõju puudub, kui lõike 2 teises lõigus nimetatud investorid ei sekku otseselt või kaudselt asjaomase ettevõtja juhtimisse, ilma et see mõjutaks nende õigusi aktsionärina.

Samuti käsitatakse sidusettevõtjana ettevõtjaid, kes on mõnel esimeses lõigus nimetatud viisil seotud ühe või mitme teise ettevõtja kaudu või lõikes 2 nimetatud investori kaudu.

Ettevõtjaid, kellel on mõni nimetatud seostest füüsilise isiku või ühiselt tegutseva füüsiliste isikute rühma kaudu, käsitatakse samuti sidusettevõtjana, kui nende tegevus või osa tegevusest toimub samal asjaomasel turul või lähiturgudel.

Lähiturg on tootmisahelas vahetult asjaomase turu ees või järel asuva toote või teenuse turg.

4. Välja arvatud lõike 2 teises lõigus sätestatud juhtudel ei saa ettevõtjat käsitada VKEna, kui 25 % või enam selle kapitalist või hääleõigusest on otseselt või kaudselt ühe või mitme avaliku sektori asutuse ainu- või ühiskontrolli all.

5. Ettevõtjad võivad deklareerida oma staatuse autonoomse ettevõtja, partnerettevõtja või sidusettevõtjana, samuti andmed artiklis 2 esitatud künniste kohta. Sellise deklaratsiooni võib esitada ka juhul, kui kapital jaguneb nii, et ei ole võimalik täpselt kindlaks teha selle omanikku; sel juhul võib ettevõtja heas usus deklareerida, et talle teadaolevalt ei kuulu vähemalt 25 % ettevõtjast ühele ettevõtjale ega omavahel seotud ettevõtjatele ühiselt. Sellised deklaratsioonid ei piira liikmesriikide või ELi eeskirjadega ette nähtud kontrollide ja uurimiste kohaldamist.

Artikkel 4

Töötajate arvu ja rahaliste summade arvutamiseks kasutatavad andmed ning võrdlusperiood

1. Töötajate arvu ja rahaliste summade arvutamiseks kasutatakse viimase heakskiidetud aruandeperioodi andmeid ning arvutused tehakse aastapõhiselt. Neid arvestatakse kontode sulgemise kuupäeva seisuga. Käibena esitatava summa arvutamiseks lahutatakse sellest käibemaks ja muud kaudsed maksud.

2. Kui ettevõtja leiab kontode sulgemise kuupäeval, et aasta arvestuses on tema töötajate arv või rahalised näitajad ületanud artiklis 2 esitatud künniseid või jäänud neist allapoole, ei tähenda see, et ta kaotab või omandab keskmise suurusega, väikese või mikroettevõtja staatuse, välja arvatud juhul, kui neid künniseid ületatakse kahel järjestikusel arvestusperioodil.

3. Äsja asutatud ettevõtjate puhul, kelle raamatupidamisaruanded ei ole veel heaks kiidetud, saadakse kasutatavad andmed majandusaasta käigus heas usus koostatud hinnanguliste näitajate alusel.

Artikkel 5

Töötajate arv

Töötajate arv on aasta tööühikute (edaspidi „ATÜ“) arv, st kogu vaatlussaasta jooksul asjaomase ettevõtja ettevõttes või tema heaks täistööajaga töötanud isikute arv. Selliste isikute tööd, kes ei töötanud tervet aastat või kes töötasid osalise tööajaga (olenemata selle kestusest), ja hooajatöötajate tööd võetakse arvesse ATÜ murdosadena. Töötajad on:

a) koosseisulised töötajad;

b) ettevõtja heaks töötavad isikud, kes alluvad ettevõtjale ning keda loetakse töötajateks riigisisese õiguse alusel;

c) omanikud-tegevjuhid;

d) ettevõtja alalises tegevuses osalevad partnerid, kes saavad ettevõtjalt rahalist kasu.

Töötajate hulka ei loeta praktikante ega üliõpilasi, kes omandavad õppepraktika või kutseõppelepingu alusel kutseoskusi. Arvesse ei võeta rasedus- ja sünnitus- ega lapsehoolduspuhkuste kestust.

Artikkel 6

Ettevõtja andmete kindlakstegemine

1. Autonoomse ettevõtja andmed, sealhulgas töötajate arv, tehakse kindlaks üksnes selle ettevõtja raamatupidamisaruannete põhjal.

2. Partnerettevõtjaid või sidusettevõtjaid omava ettevõtja andmed, sealhulgas töötajate arv, tehakse kindlaks kas ettevõtja raamatupidamisaruannete ja muude andmete põhjal või kui on olemas ettevõtja konsolideeritud aruanded või nende ettevõtjate konsolideeritud aruanded, millega ettevõtja on konsolideeritud, siis selliste aruannete põhjal.

Esimeses lõigus osutatud andmetele liidetakse asjaomase ettevõtja iga sellise partnerettevõtja andmed, kes on asjaomase ettevõtja suhtes vahetult kontrolliva või kontrollitava ettevõtja positsioonis. Liidetav osa on proportsionaalne kas omatava kapitali või hääleõiguste protsendiga (arvesse võetakse neist suuremat). Vastastikuse osaluse korral kasutatakse suuremat protsendimäära.

Esimeses ja teises lõigus nimetatud andmetele liidetakse 100 % iga sellise ettevõtja andmetest, kes on asjaomase ettevõtjaga otseselt või kaudselt seotud, kui neid andmeid ei ole aruannete konsolideerimisel juba arvesse võetud.

3. Lõike 2 kohaldamisel võetakse andmed asjaomase ettevõtja partnerettevõtjate kohta nende raamatupidamisaruannetest ja muudest andmetest, sh olemasolu korral konsolideeritud aruannetest ja andmetest. Nendele liidetakse 100 % selliste partnerettevõtjatega seotud ettevõtjate andmetest, välja arvatud juhul, kui neid andmeid on konsolideerimisel juba arvesse võetud.

Sellesama lõike 2 kohaldamisel tuleb andmed asjaomase ettevõtja sidusettevõtjate kohta võtta nende raamatupidamisaruannetest ja muudest andmetest, sh olemasolu korral konsolideeritud aruannetest ja andmetest. Nendele liidetakse proportsionaalselt andmed asjaomase sidusettevõtja võimalike partnerettevõtjate kohta, kes on asjaomase ettevõtja suhtes vahetult kontrolliva või kontrollitava ettevõtja positsioonis, välja arvatud juhul, kui neid on konsolideeritud aruannetes juba arvesse võetud protsendimäära ulatuses, mis on vähemalt proportsionaalne lõike 2 teises lõigus osutatud protsendimääraga.

4. Kui konsolideeritud aruannetes ei ole andmeid konkreetse ettevõtja töötajate kohta, arvutatakse töötajate arv partnerettevõtjate andmete proportsionaalse kokkuliitmise teel ning lisades andmed asjaomase ettevõtja sidusettevõtjate kohta.

II LISA

TEAVE KÄESOLEVA MÄÄRUSE TINGIMUSTE ALUSEL TEAVITAMISKOHUSTUSEST VABASTATUD RIIGIABI KOHTA

I OSA – esitatakse komisjoni elektroonilise teatamissüsteemi kaudu, nagu on ette nähtud artikliga 19

Abi number	*[täidab komisjon]*	
Liikmesriik	……	
Liikmesriigi viitenumber	……	
Piirkond	Piirkonna/piirkondade nimi (NUTS) ([1]) …… ……	Regionaalabi staatus ([2]) …… ……
Abi andev asutus	Nimi	……
	Postiaadress Veebiaadress	…… ……
Abimeetme nimetus	……	
Riiklik õiguslik alus (viide asjaomase liikmesriigi ametlikule väljaandele)	……	
Abimeetme tervikteksti veebilink	……	
Meetme liik	☐ Abikava	
	☐ Sihtotstarbeline üksikabi	Abisaaja nimi ja rühm, ([3]) kuhu ta kuulub ……
Olemasoleva abikava või sihtotstarbelise üksikabi muudatus		Komisjoni määratud abinumber SA. ……
	☐ Pikendamine	
	☐ Muutmine	
Kestus ([4])	☐ Abikava	pp/kk/aaaa kuni pp/kk/aaaa
Abi andmise kuupäev	☐ Sihtotstarbeline üksikabi	pp/kk/aaaa
Asjaomased majandussektorid	☐ Kõik majandussektorid on abikõlblikud	
	☐ Abi piirdub teatavate sektoritega: nimetada NACE grupi tasandil ([5])	……
Abisaaja liik	☐ VKE	
	☐ Väike keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtja	
	☐ Suurettevõtja	
Abisaajate hinnanguline arv	☐ kuni 10 ☐ 11–50 ☐ 51–100 ☐ 101–500 ☐ 501–1 000 ☐ üle 1 000	

Eelarve	Abikava raames planeeritud eelarve aastane kogusumma ([6])	Omavääring ... (summad täisarvuna) ……	
	Ettevõtjale antava sihtotstarbelise üksikabi kogusumma ([7])	…… Omavääring ……(summad täisarvuna)	
Abimeede	☐ Toetus/Intressitoetus		
	☐ Laen/Tagasimakstavad ettemaksed		
	☐ Garantii (kui on olemas komisjoni otsus, märkida selle viide ([8])) Komisjoni otsuse viide: SA ……		
	☐ Maksusoodustus või -vabastus		
	☐ Omakapitaliinvesteeringud või kvaasiomakapitali investeeringud		
	☐ Muu *[täpsustada]* …… Märkige üldkategooria, kuhu abi oma mõjust/funktsioonist tulenevalt kõige paremini sobib: ☐ toetus ☐ laen ☐ garantii ☐ maksusoodustus ☐ Omakapitaliinvesteeringud või kvaasiomakapitali investeeringud		
☐ ELi fondi(de)st kaasrahastamise korral	ELi fondi(de) nimi (nimed): ……	Rahastuse summa (ELi fondi kaupa) …… ……	Omavääring ... (summad täisarvuna) …… ……

([1]) NUTS – ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus. Tavaliselt märgitakse 2. tasandi piirkond.
([2]) ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkt a (staatus A) või c (staatus C), abi mittesaavad piirkonnad, st piirkonnad, mis ei ole regionaalabikõlblikud (staatus N).
([3]) Aluslepingu konkurentsieeskirjade ja käesoleva määruse kohaldamisel on ettevõtja igasugune majandustegevusega tegelev üksus sõltumata tema õiguslikust seisundist ja rahastamise viisist. Euroopa Kohus on sedastanud, et sama üksuse (õiguslikult või faktiliselt) kontrollitavaid üksusi tuleb käsitada ühe ettevõtjana.
([4]) Ajavahemik, mille kestel abi andev ametiasutus saab võtta kohustuse abi anda.
([5]) NACE Rev. 2.1 – Euroopa Ühenduse majanduse tegevusalade statistiline klassifikaator. Tavaliselt märgitakse sektor grupi tasandil.
([6]) Abikava puhul: märkida abikava raames planeeritud eelarve aastane kogusumma või prognoositud saamata jääv aastane maksutulu kõigi abikava raamesse kuuluvate abivahendite puhul.
([7]) Sihtotstarbelise üksikabi puhul: märkida abi kogusumma / saamata jääva maksutulu kogusumma
([8]) Viide komisjoni otsusele, millega kiidetakse kooskõlas käesoleva määruse artikli 5 lõike 2 punktiga d heaks brutotoetusekvivalendi arvutamise metoodika, kui selline otsus on tehtud.

II OSA – esitatakse komisjoni elektroonilise teatamissüsteemi kaudu, nagu on ette nähtud artikliga 19

[Märkige käesoleva määruse säte, mille alusel abimeedet rakendatakse.]

Põhieesmärk	Abi ülemmäär (% abikõlblikest kuludest)	Abi maksimumsumma riigi vääringus (täissummana)
Tegevusabi kava transpordi väliskulude vähendamiseks (artikkel 10)	… (kava kohta aastas)	….

Põhieesmärk		Abi ülemmäär (% abikõlblikest kuludest)	Abi maksimumsumma riigi vääringus (täissummana)
Tegevusabi kava uute äriliste raudtee- ja sisevee-kaubaveoühenduste loomiseks (artikkel 11)	Esimene tegevusaasta	…	……
	Teine tegevusaasta	…	
	Kolmas tegevusaasta	…	
	Neljas tegevusaasta	…	
	Viies tegevusaasta	…	
Investeeringuteks ettenähtud abi kava raudtee teenindusrajatiste, siseveeteede rajatiste ning mitmeliigilise raudtee- või siseveetranspordi rajatiste jaoks (artikkel 12)		… (projekti kohta)	….
Investeeringuteks ettenähtud sihtotstarbeline üksikabi raudtee- või sisevee-kaubaveo terminalide jaoks (artikkel 12)		… (projekti kohta)	…
Investeeringuteks ettenähtud abi kava eraharuteede jaoks (artikkel 13)		… (projekti kohta)	….
Investeeringuteks ettenähtud abi kava raudtee- või siseveetranspordi sõidukite soetamiseks (artikkel 14)		… (tagatavast laenust)	….
Investeeringuteks ettenähtud abi ühendveo-laadimisüksuste või laeva pardal kasutatavate kraanade soetamiseks (artikkel 15)	Ühendveo-laadimisüksused	…	….
	Laeva pardal kasutatavad kraanad	…	
Koostalitlusvõime investeeringuteks ettenähtud abi kava (artikkel 16)	Lõike 3 punktides a ja b osutatud investeerimisprojektid	…	…
	Lõike 3 punktides c–j osutatud investeerimisprojektid	…	
Investeeringuteks ettenähtud abi kava kestliku maismaatranspordi sektorite tehniliseks kohandamiseks ja ajakohastamiseks (artikkel 17)		…	….

III LISA

Sätted teabe avaldamise kohta vastavalt artikli 9 lõike 1 punktile c ja lõikele 2

Iga antud abi kohta avaldatakse artikli 9 lõike 1 punkti c kohaselt järgmine teave:

a) abisaaja nimi;

b) abisaaja tunnus;

c) ettevõtja liik (VKE/VKTKE/suurettevõtja) abi andmise ajal;

d) abisaaja asukoha piirkond (NUTS 2. tasand) ([1]);

e) tegevusvaldkond NACE grupi tasandil ([2]);

f) abi element (kogusumma riigi vääringus) ([3]);

g) abimeede ([4]) (toetus/intressitoetus, laen / tagastatavad ettemaksed / tagastatav toetus, garantii, maksusoodustus või -vabastus, omakapitaliinvesteering või kvaasiomakapitali investeering, muu (täpsustada));

h) abi andmise kuupäev;

i) abi eesmärk;

j) abi andev asutus;

k) abimeetme viide ([5]).

Artikli 9 lõike 2 kohaselt peavad liikmesriigid korraldama oma ülevaatlikud riigiabi käsitlevad veebisaidid viisil, mis võimaldab teabe hõlpsat kättesaadavust, ning seetõttu tuleb teave avaldada tabelivormingus, mis võimaldab andmeid otsida, neist väljavõtteid teha ja hõlpsasti internetis avaldada, näiteks CSV- või XML-vormingus. Veebisait peab olema piiranguteta kättesaadav kõigile huvitatud isikutele. Veebisaidile juurdepääsuks ei tohi nõuda kasutaja eelnevat registreerimist.

([1]) NUTS – ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus. Tavaliselt märgitakse 2. tasandi piirkond.

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1893/2006, millega kehtestatakse majanduse tegevusalade statistiline klassifikaator NACE Revision 2 ning muudetakse nõukogu määrust (EMÜ) nr 3037/90 ja teatavaid EÜ määrusi, mis käsitlevad konkreetseid statistikavaldkondi (ELT L 393, 30.12.2006, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1893/oj).

([3]) Tegevusabi puhul aastane abisumma abisaaja kohta. Investeeringuteks ettenähtud abi puhul investeeringu summa. Artikli 14 kohaste meetmete puhul brutotoetusekvivalent.

([4]) Kui abi antakse mitme abimeetmega, tuleb abisumma esitada iga meetme kohta eraldi.

([5]) Määrab komisjon käesoleva määruse artiklis 19 osutatud menetluse alusel.

IV LISA

VKTKE mõiste

Väikese keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtja määratlus

1. Ettevõtja

Ettevõtja on igasugune majandustegevusega tegelev üksus olenemata selle õiguslikust vormist. Nende hulka kuuluvad püsiva majandustegevusega ühingud ja ühendused.

2. Töötajate arv ja rahalised künnised

Väikeste keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate kategooriasse kuuluvad ettevõtjad, kes ei ole I lisa kohased väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad, kellel on vähem kui 750 töötajat ja kelle aastakäive ei ületa 150 miljonit eurot või aastabilansi kogumaht ei ületa 129 miljonit eurot.

3. Töötajate arvu ja rahaliste summade arvutamisel arvesse võetavad ettevõtjate liigid

3.1. Autonoomne ettevõtja on iga ettevõtja, kes ei ole partnerettevõtja punkti 3.2 tähenduses ega sidusettevõtja punkti 3.5 tähenduses.

3.2. Partnerettevõtjad on kõik ettevõtjad, kes ei ole sidusettevõtjad punkti 3.4 tähenduses ning kelle vahel on järgmine suhe: üks ettevõtja (tootmisahelas eespool asetsev ettevõtja) omab üksi või koos ühe või mitme punktis 3.5 määratletud sidusettevõtjaga 25 % või rohkem teise ettevõtja (tootmisahelas tagapool asetseva ettevõtja) kapitalist või hääleõigustest.

3.3. Välja arvatud punktis 3.4 sätestatud juhtudel ei saa ettevõtjat käsitada väikese keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjana, kui vähemalt 25 % tema kapitalist või hääleõigustest on otseselt või kaudselt ühe või mitme avalik-õigusliku asutuse ainu- või ühiskontrolli all.

3.4. Erandina punktist 3.2 saab ettevõtjat pidada autonoomseks ning partnerettevõtjaid mitteomavaks ka juhul, kui vähemalt 25 % tema kapitalist või hääleõigustest kuulub järgmistele investoritele, tingimusel et need investorid ei ole eraldi ega ühiselt asjaomase ettevõtjaga punkti 3.5 tähenduses seotud:

a) riiklikud investeerimisühingud, riski- või erakapitalifondid, püsivalt riskikapitaliinvesteeringutega tegelevad isikud või isikute rühmad (äriinglid), kes investeerivad kapitali ettevõtjatesse, kelle aktsiad ei ole börsil noteeritud, tingimusel et nende äriinglite koguinvesteering samasse ettevõtjasse on väiksem kui 5 000 000 eurot;

b) ülikoolid või mittetulunduslikud teaduskeskused;

c) institutsionaalsed investorid, sealhulgas regionaalarengu fondid;

d) autonoomsed kohalikud omavalitsused, mille aastaeelarve on alla 10 miljoni euro ja kus on alla 5 000 elaniku.

3.5. Sidusettevõtjad on ettevõtjad, kes on üksteisega mõnel järgmisel viisil seotud:

a) ettevõtjal on teises ettevõtjas aktsionäride või osanike häälteenamus;

b) ettevõtjal on õigus ametisse määrata või ametist vabastada enamikku teise ettevõtja haldus-, juht- või järelevalveorgani liikmetest;

c) ettevõtjal on õigus rakendada teise ettevõtja suhtes valitsevat mõju vastavalt teise ettevõtjaga sõlmitud lepingule või viimase asutamislepingule või põhikirjale;

d) ettevõtja, kes on teise ettevõtja aktsionär või osanik, kontrollib vastavalt kõnealuse ettevõtja teiste aktsionäride või osanikega sõlmitud kokkuleppele üksi enamikku selle ettevõtja aktsionäride või osanike hääleõigustest.

Eeldatakse, et valitsev mõju puudub, kui punktis 3.4 loetletud investorid ei sekku otseselt ega kaudselt kõnealuse ettevõtja juhtimisse, ilma et see mõjutaks nende õigusi aktsionärina.

3.5.1. Samuti käsitatakse sidusettevõtjana ettevõtjaid, kes on mõnel punktis 3.5 nimetatud viisil seotud ühe või mitme teise ettevõtja kaudu või mõne punktis 3.4 nimetatud investori kaudu.

3.5.2. Ettevõtjaid, kellel on mõni eespool punktis 3.5 nimetatud seostest füüsilise isiku või ühiselt tegutseva füüsiliste isikute rühma kaudu, käsitatakse samuti sidusettevõtjana, kui nende tegevus või osa tegevusest toimub samal asjaomasel turul või lähiturgudel. Käesoleva punkti tähenduses on lähiturg tootmisahelas vahetult asjaomase turu ees või järel asuva toote või teenuse turg.

3.5.3. Kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/61/EL ([1]) artikli 4 lõike 1 punktis a määratletud alternatiivne investeerimisfond on investeerinud ettevõtjasse, ei tuleks punkti 3.5 kohaldamisel käsitada sidusettevõtjana järgnevaid:

a) kõnealune ettevõtja ja kõnealune alternatiivne investeerimisfond;

b) kõnealune ettevõtja ja kõnealuse alternatiivse investeerimisfondi valitseja;

c) kõnealune ettevõtja ja mõni muu ettevõtja, millesse kõnealune alternatiivne investeerimisfond on investeerinud.

Esimest lõiku kohaldatakse, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

a) alternatiivsel investeerimisfondil ja selle valitsejal ning asjaomasel ettevõtjal on eraldi raamatupidamisarvestus;

b) alternatiivsel investeerimisfondil ja selle valitsejal on eelnevalt kindlaks määratud investeerimisstrateegia asjaomas(t)est ettevõtja(te)st väljumiseks, kaasa arvatud nende väärtuse realiseerimiseks ettevõtja müügi teel või muul viisil.

3.6. Ettevõtjad võivad deklareerida oma staatuse autonoomse ettevõtja, partnerettevõtja või sidusettevõtjana, samuti andmed punktis 2 esitatud künniste kohta. Sellise deklaratsiooni võib esitada ka juhul, kui kapital jaguneb nii, et ei ole võimalik täpselt kindlaks teha selle omanikku; sel juhul võib ettevõtja heas usus deklareerida, et talle teadaolevalt ei kuulu vähemalt 25 % ettevõtjast ühele ettevõtjale või seotud ettevõtjatele ühiselt. Sellised deklaratsioonid ei piira liikmesriikide või liidu eeskirjadega ette nähtud kontrollide ja uurimiste kohaldamist.

4. Töötajate arvu ja rahaliste summade arvutamiseks kasutatavad andmed ning võrdlusperiood

4.1. Töötajate arvu ja rahaliste summade arvutamiseks kasutatakse viimase heakskiidetud aruandeperioodi andmeid ning arvutused tehakse aastapõhiselt. Neid arvestatakse kontode sulgemise kuupäeva seisuga. Käibena esitatava summa arvutamiseks lahutatakse sellest käibemaks ja muud kaudsed maksud.

4.2. Kui ettevõtja leiab kontode sulgemise kuupäeval, et aasta arvestuses on tema töötajate arv või rahalised näitajad ületanud punktis 2 esitatud künniseid või jäänud neist allapoole, ei tähenda see, et ta kaotab või omandab väikese keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtja staatuse, välja arvatud juhul, kui neid künniseid ületatakse kahel järjestikusel arvestusperioodil.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/61/EL alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate kohta, millega muudetakse direktiive 2003/41/EÜ ja 2009/65/EÜ ning määruseid (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 1095/2010 (ELT L 174, 1.7.2011, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/61/oj).

4.3. Äsja asutatud ettevõtjate puhul, kelle raamatupidamisaruandeid ei ole veel heaks kiidetud, saadakse kasutatavad andmed majandusaasta käigus heas usus koostatud hinnanguliste näitajate alusel.

5. Töötajate arv

5.1. Töötajate arv on selliste isikute arv, kes on kogu vaatlusalusaasta jooksul asjaomase ettevõtja ettevõttes või tema heaks täistööajaga töötanud (edaspidi „aasta tööühikud“). Selliste isikute tööd, kes ei töötanud tervet aastat või kes töötasid osalise tööajaga (olenemata selle kestusest), ja hooajatöötajate tööd võetakse arvesse aasta tööühikute murdosadena. Töötajad on:

a) koosseisulised töötajad;

b) ettevõtja heaks töötavad isikud, kes alluvad ettevõtjale ning keda loetakse töötajateks riigisisese õiguse alusel;

c) omanikud-tegevjuhid;

d) ettevõtja alalises tegevuses osalevad partnerid, kes saavad ettevõtjalt rahalist kasu.

5.2. Töötajate hulka ei loeta praktikante ega üliõpilasi, kes omandavad õppepraktika või kutseõppelepingu alusel kutseoskusi. Arvesse ei võeta rasedus- ja sünnitus- ega lapsehoolduspuhkuste kestust.

6. Ettevõtja andmete kindlakstegemine

6.1. Autonoomse ettevõtja andmed, sealhulgas töötajate arv, tehakse kindlaks üksnes selle ettevõtja raamatupidamisaruannete põhjal.

6.2. Punktis 3 osutatud partnerettevõtjaid või sidusettevõtjaid omava ettevõtja andmed, sealhulgas töötajate arv, tehakse kindlaks, kas ettevõtja raamatupidamisaruannete ja muude andmete põhjal või kui on olemas ettevõtja konsolideeritud aruanded või nende ettevõtjate konsolideeritud aruanded, millega ettevõtja on konsolideeritud, siis selliste aruannete põhjal.

Esimeses lõigus osutatud andmetele liidetakse asjaomase ettevõtja iga sellise partnerettevõtja andmed, kes on asjaomase ettevõtja suhtes vahetult kontrolliva või kontrollitava ettevõtja positsioonis. Liidetav osa on proportsionaalne kas omatava kapitali või hääleõiguste protsendiga (arvesse võetakse neist suuremat). Vastastikuse osaluse korral kasutatakse suurimat protsendimäära.

Esimeses ja teises lõigus nimetatud andmetele liidetakse 100 % iga sellise ettevõtja andmetest, kes on asjaomase ettevõtjaga otseselt või kaudselt seotud, kui neid andmeid aruannete konsolideerimisel juba arvesse ei võetud.

6.3. Punkti 6.2 kohaldamisel saadakse andmed asjaomase ettevõtja partnerettevõtjate kohta nende raamatupidamisaruannetest ja muudest andmetest, sh konsolideeritud aruannetest ja andmetest, kui need on olemas. Nendele liidetakse 100 % selliste partnerettevõtjatega seotud ettevõtjate andmetest, välja arvatud juhul, kui neid andmeid on konsolideerimisel juba arvesse võetud.

Punkti 6.2 kohaldamisel saadakse andmed asjaomase ettevõtja sidusettevõtjate kohta nende raamatupidamisaruannetest ja muudest andmetest, sh konsolideeritud aruannetest ja andmetest, kui need on olemas. Nendele liidetakse proportsionaalselt andmed asjaomase sidusettevõtja võimalike partnerettevõtjate kohta, kes on asjaomase ettevõtja suhtes vahetult kontrolliva või kontrollitava ettevõtja positsioonis, välja arvatud juhul, kui neid on konsolideeritud aruannetes juba arvesse võetud protsendimäära ulatuses, mis on vähemalt proportsionaalne punkti 6.2 teises lõigus osutatud protsendimääraga.

6.4. Kui konsolideeritud aruannetes ei ole andmeid konkreetse ettevõtja töötajate kohta, arvutatakse töötajate arv partnerettevõtjate andmete proportsionaalse kokkuliitmise teel ning lisades andmed asjaomase ettevõtja sidusettevõtjate kohta.